

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Reuerendi patris domini pascasii Ratperti abbatis Corbiensis ... Co[m]mentaria in Lamentationibus Jeremie prophete

Radbert <Corbie, Abt, Heiliger>

[Basileae], 1502

VD16 B 3792

Incipit in lamentationibus Ieremie prophete [...] domini Pascasij Ratperti
abbatis Corbiensis Liber primus [Capitulum i]

[urn:nbn:de:bsz:31-309410](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-309410)

Incipit in lamentationibus Jeremie prophetæ disertissimi viri reverendi patris dñi Pascasij Rapperti abbatis Corbiensis Liber primus.

Sicut in divinis litteris diuersa leguntur canticâ: ita et spū scto referat. lamentationes diuersæ. Et sic proprie appel-

lat liber salomonis cantica canticorum: ita appellari queunt threni Jeremie lamentationes lamentationū. Sicut enim omnino pcellunt illa i quibus sponsus ac sponsa dulcibus fruunt amplexibus: ita lamentationes iste vincunt oia scripturarū lamenta. in quibus ab eis, sus sponsi a sponsa magna cum fletibus vehementius deploratur: ex quo loca ciuitas sedere ac domina gentium quasi vidua amarissime satis plangitur. In illis quippe canticis diuersæ introduunt ad gaudia nuptiarū personæ: in istis vero diuersæ plangunt. Illa siquidem decent in patria: ista vero in hac nostra pegrinatione. De his quippe canticis dicitur quod deceant in syon illa celesti. ut dauid psalmigraphus canit. Et deceat in quodammodo deus in syon. et tibi reddet votū in hierl'm. De istis vero idem propheta. Dominus cuius est auxiliū abste-

ascesiones inquit in corde suo disposuit: in valle lachrymarum. in loco quem posuit. Vallis namque lachrymarum: presentis vite cōuersatio recte designat. Locus vero: christi ecclesia in qua vnusquisque positus. per celestis patrie desiderio deplorat. ascensiones in corde sibi disponit: ut ad illa felicitatis gaudia quibus deuotus ventur. Alias vero non nisi corde ascendit. vbi fidelis quilibet dum vario euocationis sue gradus meditando disponit: varijs itrosus corde gemitibus afficit. Hinc sane constat. quod multa sunt genera fletuum: multe et differentiæ lachrymarum. Aliter enim dicitur fletus qui propria. aliter qui aliena plangit detrimenta: aliter per timore celestis patrie. aliter vero per immitate scelerum et terrore gehennæ: aliter vero per dolore cordis. aliter per amore pie ac sancte cōuersationis. Que nimirum lachrymarum genera scriptura diuina latè explana: cum in diuersis scripturarum locis. singulorum varios demonstrat affectus. et lamenta replicat. In quos dauid. fuerunt inquit mihi lachryme mee panes die ac nocte: dum dicit mihi cotidie vbi est deus tuus. Et alibi. Laboraui in gemitu meo. Natate facias tota nocte lectum meum: lachrymis meis stratum meum. Nati gavit per amaritudine oculus meus: quia consumptus sum ab vnueris hostibus meis. Quibus itaque verbis patet. quod multis sancti mouent affectibus: eo quod et ipsi volu. men istud in totum quod ezechieli ostensum est. in se sensu mentis traiecerit. in quibus erant scripte lamentationes. et carmine et. Lamentationes videlicet. quod in eis demum descripta est pena peccatorum. atque ploratus omnium sanctorum: ut psalmista canit. Qui seminât in lachrymis: vere in gaudio metet. Quare vera spe certi prior-

a. iij

83

genua lachrymarum

lan

in mudi regno

ms sanctiſabant ⁊ flebāt mittentes ſe
de maſua. Propterea ⁊ carmen in eo
rem libro ſeq̄tur: ex quo iuſtoꝝ gau/
dia nunciant. Nec tñ ne tacet: eo q̄
illie multis in locis crepſa dānatio ge/
proboꝝ cōprobat. Sed lamentis in
bac valle ſach: p̄narū afficimur. Et in
futuro ad eterne vite gaudia ⁊ canti/
ca leticie p̄tingere valeam⁹. De quib⁹
p̄fecto lamētis in eiſdē dicitur legitur
Scandite corda v̄ſa: ⁊ nō veſtimenta
v̄ſa. Miſeri eſtote ⁊ lugete: quia bea/
ti q̄ lugent nūc. R̄ſus veſter in l̄p̄tū
conuertat⁹ ⁊ gaudis in merore. Et vt
de p̄miſſione gaudij ſequētis bilare/
ſcas: habes in eiſdē volumine cōge/
rite. Beati q̄ habitāt in domo tua do/
mine. in ſecula ſecloꝝ laudabūr te. Et
ſicut p̄ quendā ſapientē Auguſtin⁹ de
celeſti hierl̄m p̄dicat. Lapide p̄cioſoꝝ
mūdo oēs platee eius ſternent⁹: ⁊ per
oīnes vicos eius alla cantabit. Quō
nobis carnē celeſtis patrie ciues nū/
ciare venerāt: cū cōcorditer clamabāt
Gloria in excelsis deo: ⁊ in terra par/
hoib⁹ bone voluntatis. Sed huiſce
modi canticā: celeſtis patrie ſūt gau/
dia. Lamentatōes v̄o ſp̄ſſancti: aut
ex merore: aut ex deſiderio eterne vite
cordis inuſio. Legim⁹ tñ lamētatio/
nes ſup̄ ſaultian ⁊ ſabon. Legim⁹ ⁊ ſup̄
abſalon. Que p̄fecto lamētatio: doloris
ac meroris ſunt plena. Fleuit q̄ ⁊ ⁊ e/
chias ſletu magno: fleuit ⁊ petrus a/
mariffime. S̄ iſte merito vt dixim⁹
lamētationes lamētationū vocantur
quia generales ſunt: et ſic p̄rendit ad
ſp̄m: vt rurfus ſp̄s ad gen⁹ referat.
Sicq̄ terrene illi⁹ hierl̄m. et populi
excidia deplorat⁹: vt p̄ſentis eccle/
dāna deſlere nō p̄mittat. Sicq̄ ge/
neraliter populi noui ac veteris coz/
lugent: q̄ a fide comere et captiuiantur

vt vni⁹ aie que templū fuit ſp̄ſſancti
deſtricta plangere nō deſiſtāt. Sicq̄
ad p̄ſentē captiuitatē ſub qua idē ean/
dem p̄phetiā condidit oculū intēdūt:
vt et extimā que facta eſt ſub tito et
veſpaſiano penit⁹ nō omittāt. Quid
plura? Omnīū p̄ſentis vite cauſas
ac ruinas cernens p̄beta: gemendo
mouetur ad ſingula. vt ſinguli addi/
ſcant p̄p̄ria ſic deſlere. quomodo ip̄e
deplorat cōmunita et aliena cui⁹q̄
delicta. Ideoq̄ q̄druplici trenos to/
tius lamētis. vt eſtimo conteruit al/
p̄habeto: quia tam nos q̄ ⁊ hiegun/
dus quattuor conſtas cōditus elemē/
tiſtigne videlicet et aqua. ſere: ⁊ ter/
ra: vt qui quattuor exiſtim⁹ exiſtētis
ſub quattuor recte plangantur lettera/
rum alphabetis. Quare p̄pheta
nō ſolum p̄ſentia. verū p̄terita ⁊ futu/
ra lugeat: liber paralipomenon vbi le/
gitur inſinuat. quod moruus eſt io/
ſias rex ⁊ ſepultus in maſoleo patrū
ſuoz. vniuerſuſq̄ iuda et hieruſalem
lucerint eū. terentias inquit maxime
Quibus p̄fecto verbis oſtenditur
q̄ non ſolum p̄ſentia et futura. verū
etiam ad p̄terita lamentatio hec ſup̄
errenditur: vt ſub qua drato celi car/
ſine p̄ſentis ſeculi delicta. quadrato
lugeat alphabeto: et ad lamenta om/
nia inuitet. Propterea ⁊ nos nō mi/
nus ſuper eiſdem ciuitatis ruinas
quam ſuper eccleſie damaſuperq̄
animarū diſcrimina. decreuim⁹ eiſdē
tripliciter exponere lamentationes:
et p̄t oportuerit ad eadem tria tem/
pora ſenſus dirigere. Neq̄ ſilēdū p̄/
taſimus. quod p̄beta ſanctus ſicut
diuine legis interpres Jeronimus re/
ſtatur: threnos tanti lamenti lege me/
tri crediderit. Et quo etiā apud lati/
nos per ſingula ſententiā p̄ncipia

ſentit ⁊ deſiderat

Durham 1072

Capitulo I

Fo. III

Angule hebreorū littere p̄notantur. In quibus in sua propria lingua vi fertur unusquisq; versus incipitur. Neq; igitur est credendū. qd̄ tot littere vacent a mysterio: cū nec vnus apex iore pretermittendus sit in lege. Unde quid singule littere interpretentur intelligentiā singulis sententijs est reddenda. Nam aleph doctrina interpretatur. Doctrina v̄o illa est vera: qua deus cognoscitur: et proprie vniuscuiusq; status. vel defectus nō ignorat. Non enim doctrine quilibet recte insistit: q̄ semetipsum penitus nō agnoscit. De qua sane esatae. p̄beta. gl̄osificatē inquit deum i doctrinis. Ille ergo deū digne gl̄osificat in doctrinis: qui et eū laudare de suis nō cessat. Neq; ea que de se ipse admittit. aut. primus: desit. re nō ignorat. Quā bene p̄beta doctrinam percepit: qui merens spiritu repletus aiebat dicens.

ALEPH Ca. i.

Quomodo sedet sola ciuitas plena populo. facta est quasi vidua: domina gentium: princeps prouinciarum: facta est sub tributo.

Non qd̄ hic menia ciuitatis hiernsalem lugeat: sed per eam tropice populus in captiuitate dicitur amare plangitur. Iuxta illud. Hic p̄phete: q̄ omnibus deuindem t̄ta bonis filiis s̄ on relicta sit ab hostibus sola. sicut tugurium in cucumerario: et sicut ciuitas que vastatur. Sicq; mox vebemēs

exclamatio. p̄phete: plena s̄ctibus. plena doloribus. plena omni admiratio. ne. et stupore merentis. In qua patenter insinuat subuersionē misere ciuitatis. et ruinā scelesti populi. non solū sub caldeis accidisse: verum sub tiro et vespasiano plenius omnia completa fore. P̄actenus nec solū nisi p̄ exaggerationē doloris sedere iure dicitur vbi de pauperioribus terre cultores innumeri relinquunt. quibus et godolias p̄cesse iubet. Nec tamen ciuitas diruit: sed integra eius vastatio vsq; ad illud differt. xp̄o duci p̄empto: quā nec lapis sup lapidem s̄m dñi sententiam neq; populus in ea relinquitur. Interea etiā post reuersionē tante captiuitatis: rursus paulatim creuit virga furoris dei. qz nō est ad deum postmonita et correptioes p̄phetarū conuersa p̄fida gens iudea: s̄ beneficij dei semp ingrata. supplicia sibi atrociora cōtraxit. De qua sane gente moyses. scio inq̄t contentionē tuam et ceruicem tuam durissimā: semp contentiole contra dñm egistis. Nec non et stephanus. dura inq̄t ceruice et incircumcisi cordibus: vos semp spūs sancto resististis: sic et p̄ces v̄t. Propterea frequē flagellis attriti. ab hostibus oppressi: pene multis omnib; affecti. nec sic ex toto corde crediderunt: sed exarcebauerunt deum excelsum et testimonia eius non custodierunt. Et tō captiuitatis iam decem tribub; in assyrios: duē que remanserant sequentes domū dauid: et specietenus deum colentes: paulatim crescente eorū malicia: prius in chaldaea durius captiuatur. Hinc quoq; quasi sola sedere ciuitas plangit et vidua facta s̄ tributo. que fuerat prius domina gentium: earū s̄z quas subuicerat. Nam vi.

dua sedere mirat. nō solum qz capti-
 uatis regibuz sacerdotio destructo
 desolataz funditus: verū qz pfanato
 templo et omnibz vasoz gloria explo-
 sa. mor dei auxilio destituta tuacta
 z sola inter hostes plena ignominia
 relinquit. ¶ **C**orū spiritalit lacrimo-
 sius quō flens ecclesia culpis erigen-
 tibus sponso xpo viduatur: a ppheta
 vel sanctis vris plangitur: quomodo
 seder sola ciuitas: Sola quippe sede-
 re iure queritur. cum dei z omnū san-
 ctōz desolata angelo z auxilio: ius
 foriue ab hostibz vastatur. Alioquin
 nisi sola esset. plangēda nō esset: quia
 non possunt lugere filij sponsi. Quidū
 cum illis est sponsum: immo gaudio
 gaudent amici. propter vocem sponsi
 cum vero matrē scz ecclesiā a sponso
 viduatā senserint: recte non solum si-
 lios. verū etiā amicos oēs flere conue-
 nit. De quoz nimirū collegio seremi-
 as ppheta dei exiterat: qui pre omni-
 bus z pro omnibz tā imaniter desle-
 bat. Flebat autē nō sata z edificia sed
 ruinā hominū. Que recte ciuitas be-
 ne sedere dicit: qd plorantis est habi-
 tus. Unde tob in sterquilinio sedisse
 pphibetur vt affectū exprimeret dolen-
 tis. Nam z ipse dolens interpretatur
 Sic z dauid de hac ipse captiuitate:
 super flumina inquit babilonis sedi-
 mus z fleuimus. Ac si patenter dicat
 Quia i throno regni. imo in summo
 celi ceruice stare nolui: iure sup flu-
 mina reptationū flentes ac fugentes
 supra modū dolem. Juxta illud esaiē
 pphete. Descende sede in puluere filia
 babilon: sede in terrā. nō est solū filie
 chaldeoz. Ita et hierusalem nostra.
 quōtēs in pfusione peccatoz venerit
 nō est ei solū. neqz thronus. neqz vlla
 dignitas celsitudinis: sed in terre pul-

uere sedere iure pphibet. Propterea p-
 pheta plangit non tū quia sedet pul-
 uereis et terrenis operibz sol: didataz
 imo qz sola sedet. Porro solatqz qua-
 si vidua. Vidua voco qz pro sedita-
 te turpitudinis sue. a sponso sit dereli-
 cta. Sed notandū qz qsi vidua. z nō
 vere vidua dī: qm z si a sponso despi-
 citur. sponsalitatē tū ei iura manet
 vt si redierit. poraqz dilectionis opa
 impleuerit: sponsum saltem per pniqmt
 imo: talgatēqz recipiat. Quā demqz
 veste remidura: nullius sub tributo ta-
 cet debiti: sicut paulus apłs insinuat
 dicēs. Nihil inqz aliud debeatis: nisi
 vt inuicem diligatis. ¶ **P**opuloz ce-
 autē aia sola. sedere digne plangit. qsi
 vidua exuta virtutū bonibz. q se dño
 subiugauerit chaldeoz spōsumqz cō-
 tēpserit pubertatis sue. Chaldei nāqz
 captiuātes interpretant. Captiua ergo
 aia ducit: cū a solio celestis patrie vir-
 tus subacta. sub ptate demonū redi-
 gitur. Cui mor p pphētā dī. Intra in
 tenebras filia chaldeoz. Ac si paten-
 dicat. Quia in luce stare noluit vir-
 tutū. filia facta dei munere adoptōis:
 intra mutato noie in tenebras perpe-
 tue cecitatis. Quā ppha animā cōspi-
 ciens sponsi auxilijs culpis erigentibz
 desitutā: gemit et damat. Quō
 seder sola ciuitas. Si videlicet quā-
 dā struibz z suffragijs scōz qsi ciuitas
 plena pfo desolata. Que pns polle-
 bat diuinis opibz inf frequentias soda-
 litū: nūc inter hostes aduersarioz sor-
 det squalida: cui nulla ē societas san-
 ctōz. nulla cōcario sacōz dei: nulla
 cū sponso cui se deuinxerat amore di-
 lectionis picipatio: sed redacta sub tri-
 buto vitioz. cottidie omnibz exoluēdo
 debitis sit alligatioz. Quā vn electoz
 merēs plangebat dicēs. Multis me

inquit pater meus creditoribus reliquit
obnoxium: quibus exoluendo cotidie labo-
ro, sed vni eorum hac rem satisfacere non
queo: castrimargite deplorans incita-
menta. Constat igitur quod multa sunt de-
lictorum tributa quibus anima obnoxia ni-
si rursus dei auxilio liberata: persistens
non valet recipere libertatem. Hinc mi-
sericors dominus malis nostris ad iracun-
diam promouet: fornicantem animam hortatur
dicens. Plange quasi virgo accincta sac-
co super virum pubertatis tue. Super virum
pubertatis sue anima quasi virgo plan-
git quoniam plenissime charitatis amore p-
fusa sine coniugii federa considerans con-
funditur. Et saccis accincta alio suo
sacra desistere iubet: quoniam penitendo
ne a domino iudicetur in se et deos sepe peccato-
res prius corripit. Deinde super virum
pubertatis suae viri dilectionis opera p-
ficiat adhortatur. Unde legitur vox plangens

BETH
Plorans ploravit in
nocte et lacrimae eius in
maxillis eius.

Que nam sit quae plorat Beth lra ex prin-
cipio versus insinuat. quod domus interpretari
ostendit. Beth quippe domus interpretatur
Sed illa cum quae iacob ingressus in egyptum
postea domini suffragante demen-
tia mira: exigentibus culpis rursus ad
captiuitatem in babilonem reducit: et ideo
amarissime plorare prohibet. Plorat
autem in nocte: quoniam in die nulla dabatur
eis requies: saltem ut suis consolarentur
lacrimis: et oculos sero abluerent
quos ad idola prius male leuauerat
et quod grauius est ex omnibus amicis sibi pes-
sime blandimentibus: propheta testem nullum
quam consolabatur, imo facti plangunt in-

mid. Lacrimae inquit eius in maxillis eius
ut maior inducerent confusione in ho-
stes et suis saturarent opprobria. Pa-
ter igitur sensus quod propter idolatriam ipsa
in captiuitate ducit babilonem: plenus
seculorum suorum ignominia, dure satis
ab hostibus traccabatur. Sed durior ac-
cidit ea captiuitas, quam sub tiro et vespasiano
teste iosepho facta legitur: ita ut in
presentiarum nihil durius contingere po-
tuisse iure credatur. Et quod profecto liquet
quod dei eos patientia diu sustinuit ad
penam: et ira quam sibi thesaurizauere
furoris dei vehementer adcreuit. Sed
iuxta allegoriam christi ecclesia. scilicet illa celestis
hierusalem quae de celo descendisse a domino mo-
nibus adornata suis legitur: ploras plo-
rat in nocte in aduersa videlicet huius
vitae: quoniam licet praesentia et praedestinata sit ad
gloriam supernae contemplationis. tamen adhuc in
ter caligines versatur ignorantiae et disci-
mina nostrae caritatis. unde signantur ait.
Quia profecto non solum pro malis quae foris to-
lerat gemitus dolor: verum pro his erunt
infirmis suarum. et maculis quibus inter-
fici stendo gemit. Plorat quia non
minus quod sentit interius: quam quod tolerat exterius.
Sed propter concupiscentiam in cubilibus secretorum
suorum cordium: ruc demum exteriorum lachry-
mis iteriusque bene rebaptizatur. De fon-
te quippe interius nascitur gemitus et lachryma
quae foris producit. Ideo secundum scripturas
secundum idioma recte christi ecclesia ploras
plorare dicitur: sicut et gaudio gaudere, et
vita viuere: quoniam profecto sicuti mater aliquid
est significanti vita viuere et gaudio
gaudere quam simpliciter gaudere viuere:
ita mater est, plorans ploravit di-
ceret: ut veritate in sinu et profecto concupis-
centionis in re: et affluentiam demonstrat
lacrimarum exteriorum, quatinus non minus
exterior quam interior homo ad integrum
reformatur abluatur. Hinc est quod sequitur.

Lacrimae ei⁹ in maxillis ei⁹. Per ma-
xillas nanq; rectores ecclesiarū signifi-
cant: q; sciunt sua z aliena delicta cu-
rare ac plangere: nō detegere. De qui-
bus bene in canticis canticorū colau-
dat. Bene tue sicut fragmē maliou-
nici absq; eo qd intrinsec⁹ latet. Ergo
in maxillis nāq; mō pulcritudo ecclesie
oñdit. verū qd p eas intra corp⁹ oia
traijcū⁹. eoz designat officii pdica-
torū p quos ipsa cottidie fides in xpo
renata aggregat. Tū dum plus cete-
ris in xpi corpore laborant; plus ge-
munt z plorat. Pl⁹ itaq; gaudet cū
nutritur z generat ad fidē electos; pl⁹
dolēt z lugēt eos q; sicut in nocte ver-
sari delictorū vel errore cecitatis. Idcir-
co z in nocte plorare dicunt. Plorat
autē in nocte; q; in mestitia posita. te-
nebras delictorū suoz nō ignorat. Et
lacrimas in maxillis portat: vt pulcri-
tudo ipsi⁹ cottidie renouet. Ipsi qdē
sunt maxille ecclesie q; z cortex malipu-
nici. q; nō solū trahunt nos in corp⁹
xpi sed z tegunt. cū rubore pulcritu-
dis xpi sanguine decoratos. z celant
oīa infra ipsi⁹ viscera q; intrinsecus
latent. Dicunt q; gene ecclesie fore eris
z sicut turtur; vt eos designet q; solita-
ria z castam diligunt vitā. Dicunt et
sicut areole aromarū que cōsiste sunt
a pigmentarijs: citā vt z eos insinuet
Theoricā sectant vitā z oratiōib; die
nocteq; deseruiant. In q; vere ē pul-
critudo ecclesie; z virtutū odor: q; im-
petus fluminis int⁹ letificat. z vber-
tas lacrimarū inebriat. Quia nūm-
eoz lacrimae oīa sunt lamenta etiam
eoz q; practica gerūt vitā; dū hi maxi-
me gemunt p oīib; z deflent: q; sunt
ac si areole virtutū cōsiste a pigmenta-
rijs. apostol⁹ videlicet z apostolic⁹ vi-
rio. Prodest nanq; marce laboru

ti quicqd maris secus pedes dñi de-
plorat. z iō bene xpi ecclesiaz lacrimae
in maxillis defluere. pbant: quaten⁹
oīnū charitatis vota vñū holocau-
stum fiant. Plorat q; sponsa longe ab
sponsi sui remota pplexib⁹ in hac val-
le lacrimarū q; in nocte ignorantie;
Tamen subarrata dote dilectionis;
z inebriata vino cōpunctionis plorat.
primū i pastorib; z rectorib; suis nō
solum p illius patrie celestis deside-
rio verū z ppter quozūdā suoz repro-
bam vitā. Plorat in his maxime q;
se huic mortificariū seclō. Plorat au-
tem in vginib; plorat in viduis; plo-
rat in annib; q; se in p̄sentiarū pegrī-
nos egentesq; recognoscunt: q; beati
q; lugent qm ipsi cōsolabunt. Marie
tamen sponsam tūc lugere conuenit
qm (vt p̄beta gemit) nemo est q; cōso-
let eam ex oīnib; charis eius. Pro-
fecto q; sponso peccatis exigentib; ex-
acerbato. mox non modo angelorū
auxilio atq; oīnū sanctorū destituit;
verū etiam spūscū cōsolatiōe frequē-
ter desolata: ut amici q; gaudēt ad
voce m sponsi z auscultant offenso il-
lo magis luctū adhibeant: nōnunq; z
lamenta q; vltius cōsolationis fomē-
ta. Unde sequit

**Omnes amici eius
spreuerunt eam et facti
sunt inimici.**

Quia nūmtrū offenso deo nemo san-
cto: si qui ab eius discrepet equitatem
donec per penitentia xpo p̄picio: rur-
sus reconcilietur ad ventam. Et cete-
rum iuxta tropologiaz. Anima bene
plorans plorat in nocte: que se intelli-
git cecitatem delictorū suorum vndē
q; obfusari. Quā sane peccati noctē

idem ppheta longe superius satis cre
erat & deplorat. De qua Job ille do
lens: Sit nos (inqt) illa solitaria nec
laude digna. Quando hic nanqz no
cte animaz inuoluit merito plorans
plorare pbibet. & hoc nō suo arbitrio
sed dñi gratia. Propterea in psona
dei prius ppheta voce plangentis da
mat. Quomodo sedet sola ciuitas et
cetera que sequunt. Alio qñ nisi domi
nus eam prius videns solam sedere mi
sericordia morus planxisset ipsa se ni
time plorans desleret. Sic nāqz qz
resperit dominus petrum ipse recorda
tur verbi bñesu mox fleuit atqz gressi
me. Quod si bene perpendis: ita in
oibz scripturarū scāz inuenies locis
eos perfectē post culpā redisse ad pe
nitentiā lamenta: quos prius dei pre
uenit & diuina respectu clementia. la
chryme inquit eius in marillis eius.
Marille nāqz anime intima est eius
cōscientia. quia sicut vultus in maril
lis format: ita vniuscuiusqz qualitas
in conscientia monstrat. Ideo lachry
me in marillis iure esse pbibentur: vt
nunqz cōscientia peccatrix a fonte la
chrymarū arida inueniatur. Sed sicut
david coram se semp peccata sua pro
ponens: ea que admisit punire fletu
bus non obmittat. Sin alias nemo
est qui cōsoleat ex omnibus charis ei
Consolatore amisso scz spiritus sancto
effugato: presertim cum omnes ami
ci charissimi videlz prauē delectatio
nis sue affectus facti sunt ei inimici.
quando in die allocutiōis nouissime
sicut aplm insurgent. miseraz acusan
tes inuicem cōscientiam cogitatioēs
aut defendentes: tunc itaqz non solū
charissimi affectus prauitatis: q̄ nūc
quasi amicitia videntur pmulcendo infeli
cem spernent aculantes animā. vtz

etiam ipsi demones persuasores pes
simi. q̄ nunc decipiendo blandiuntur
incautos atrociores: tunc econtra cū
omnibus que gessimus instabunt in
mici. Quapropter quando consolati
tem animum spiritū amittit diuinū: ut
itante imploret eundem: vt sicut mul
titudinem doloris sui consolator idē
q̄ & paracletus animā desolatam rui
sus letificet quandoqz vt ad sui spon
si oscula hostibus deuictis reconcili
atū perueniat: sequit

GIMEL

Gimel littera que plenitudo
interpretat. Plenitudo nāqz
delictorū migrare fecit miserā iudeaz
in captiuitatem: quia cumulādo sibi
atrociora delicta. dei puocauit iram.
Alioquin iustus nisi completa esset ma
litiā: ad tantū dedecoris ignominiaz
gens illa prius dilecta deo nō perue
nisse. Nam iustus iudex deus abrahe
amico suo terrā chananeo: uz in here
ditatem cum pmitteret necdū se dare
posse denegat. quia (inquit) necdum
completa sunt peccata amoro: uz
quāto magis gentē gloriosam sibiqz
valde dilectā nō nisi ob plenitudinē
et enormitatem scelerū suorū inimi
cis traderet. Idcirco in hac sententia
trāsmigrationis iuda. ture gimel id ē
plenitudo pponit vt sit sentius. quia p
plenitudine peccorū captiuata est inter
hostes. Et nō solū emm in babilonia: verū
ad exaggerationē crudelissime captiuitatē etiā in de lon
gius ppter afflictiones. & multā serui
tutē trāsmigrasse in exteras passim
gētes. Nec inuenisse requiē amarissi
me deplorat: qd seruorū est infidelū.
cū nūntia pmunt seruitute passim fu.

ga inire. Nec in merito qz libertate amiserat leuissimū spnentes iugū dilectionis dei z repromissionis de xpo si nimia cōterant afflictioe z pmanē seruitute: vt qz veluti eā non cōtremuocunt abel xpm videlicet frēm pimeret: vagi ac p fugi bucculucqz habitēt in gētes. Nec vlt inuidentes requiē: sed secū semp portātes confusiois sue ignominia perrantes. Unde sequitur.

Omnes persecutores eius dephenderūt eam inter angustias.

Scilicet a quoz captiuitate crudeliter oppressi per fugā euaserāt: tibi eos rursum psequētes inter angustias multipliciter afflictos. nullā habētes requiē in dispōne gentiuz minaciter deprehenderint. Quibus nra hierlm frequenter iuxta anagogen ppeffa malis amarissime quoqz plangit. qd mīgrauerit libertate obmissa xpi in seruitute gentiū z afflictione nīmiam viciorum intra quas pfecto nullā inuenit quietē. sed inter angustias a persecutoribus afflictionis inique deprehensa affligitur. Quod et si ad litteras sup hanc nostram que recte confessio appellatur: talia volueris interpretari. habes de plurimis vno offenso dño cōtridite peccam lacrimabiliter plangat ecclesijs: qz culpis exigentibus iugo premunt paganoz z nimia vastant afflictioe: sub crudelissima eoz seruitute oppsi. Quā si nostri diuino p̄mori timore ptimescerent ad p̄sens nequaqz hanc xpi ecclia: diuti ita cōscinderent: dilaniarent: neqz offensā dei manibz sup se (vt ita dicā) attraherent. In tantum vndiqz inimici si ingruerint vt nō nisi inter ciuilia bella:

z discordiaz flammaz. inter depopulationes patrie: z direptiones eccliaz dei. inter seditiones z fraudes. in scadalaz rapinas. inter oppsiones pauperū z cedēs nostras inuicē psequentes sine respectu dei: qz ignauit in fidas z flagitia dephendent. z iō euz ppheta possum exclamare gementes qz nec nullā etiaz inter ministros altaris intus forisue habem? requiem in pmo migram? a malo in pei. tam diu p̄p̄oz oppsi mole z a p̄secutoribus vbiqz inuisis inter angustias deprehendimur. S; z anima mortalit̄ victoz afflictia seruitute nra. in q̄ sola xpi cōfessio voce sonat male transiit. grati dū de vicijz q̄ortit̄ ad alia captiuat. Ex qb? apls ingemiscens clamat. Uideo in q̄t in mēbz meis aliam legē repugnantē legi mēbz mee z captiuantē me in lege peccati. Que nimirū emigratio iam de lege venit peccati: vt nulla sit alia euadendi via nisi quā ipse demonstrat. Infelix in q̄t ego hō: qz me liberabit de corpore mortis. Tu fideliter continuo infert. Gratia in q̄t dei p̄sum xpm. S; mīsera q̄ ab hostibz z p̄secutoribus suis inter angustias pregnantū more in extremis malefessa deprehendit. Unde dñs. Ue in q̄t pregnantibz z untrictibus in illa die. Sequit̄

Vie syon lugent eo qz non sint qui veniant ad solēnitatē. Omnes porte eius destructe. sacerdotes eius gementes: virgines ei? squalide et ipa oppslla amaritudie.

Jam itaq; pmissio genere; transiit ad
singulari species psonarū; q̄tin⁹ dū
z gen⁹ p species diuidit; z species re-
integrant in genere; luctus amplius
multiplicet; crescatq; dolor. Et qz pla-
cuit p̄bet̄e threnos lege metri cōpo-
nere; seculari eloquentiā discipline fi-
guris interdū ornata remor p̄ me-
taphorā p̄rietatē horū sermonū red-
dat. Vñc quoq; vie inq̄t syon lugēt;
nō q̄ via; quib; nō est senius; que at
esse luctus; s; qz poterant luctū excita-
re transeuntib; lugubresq; n̄deri; eo
qz nō s̄nt q̄ veniant ad solennitatē ei⁹.
Et nec mirū d; videri si vie syon luge-
re dicant; s; z moyses dans legē te-
stes aduocet celū z terrā. Attende ce-
lum z audi terra v̄ba oris mei. Ac de-
inde easas post p̄uaricationē eiusdē
legis; eosdē rursus reducat in testimo-
niū; vt cuncta elementa cognoscant;
iuste deū in v̄sione mandatoꝝ suoz;
ad iracundiā cōcitari. Sicq; vie sy-
on lugere plangunt; quatinus iuste
dei offensa cōrigisse eodem in populo
intelligatur z tabularū quadrata in-
tromittitur species s̄m anagogen q̄d
Deleth littera sonare dicitur.

DELETH

Deleth nāq; tabularū interp̄-
tatur. Quaru deniq; officio
ecclesie domus cōnexa qua-
drato confurgit culmine. Huc quoti-
ens n̄ra syon itus forisue suis exigen-
tibus culpis repletur amaritudine fu-
roris dei; merito lugent vie; porte de-
struere incēt. sacerdotes gemunt. vir-
gines squalide deplorantur vt totius
tabularura domus quaternario defi-
gnata numero cōcussa videatur. De
quibus plane longe superius p̄beta

dicit. Stete in vijs z videte z interro-
gate vias dñi; z vt alij codices habēt
de vijs dñi que sit via bona et ambu-
late in ea. Ne forte oberrantes in via.
idcirco nō solum stare iubet verū z vi-
dere; deinde interrogare vias sempt-
ternas. idem patriarchas z p̄betas q̄
sit vi i bona; sicq; ambulare i ea. Nec
igitur imerito vias dixerūt eos iure
appellari. p̄ quos ad vnā veramq; per-
uenitur viam; vt sicut lux sunt sancti
p̄dicatores. dicitis alijsq; a x̄po nomi-
nibus sublimati; ita sint vie superne
syon. ac porce interpretati. Unde z a
quodā poetarum prima credendū via
abrahā appellat. Que sane vie quo-
tēs deficiūt z nō sunt. qui veniant ad
solētia celestis patrie lugent z gemūt
p̄sertim quia porte destructe vidētur;
ita vt nec ipsi qui officio dicunt p̄esse
introeant nec alios introire p̄mittāt.
Ululat ergo propheta q̄ vie syon lu-
geant; ululat z porte q̄ destructe ta cēt
Quarum vnū erit officium perueniē-
di ad vite gaudia; sit vnus ploratus
z luctus diram ad penitentia. Dein
de sacerdotes gemētes dicuntur; vir-
gines etas squalide; quatinus squali-
or; respondeat ad destructurā porta-
rum. gemitus ad luctum viarū; si-
cuti et virginitas recte sacerdotio co-
pularur. eo qz sint regale sacerdotium
omnes; sacerdotuz quoq; nō minus
castitati apratur. q̄ z virginitati deco-
ris. Quibus constupratis gradibus
digne nō tam eorum plangitur vitā;
q̄ z sequentiū reprobatio in filijs de-
ploratur. Unde oēs repleti amaritu-
dine generaliter cōqueritur; iuxta q̄d
dictum est. Quia si patitur vnū mem-
brum; compatitur omnia membra
Præterea quia si sint qui veniant cor-
poris gressibus ad ecclesie limina.

pauci ad modū in cōfrequentatione
vsq; ad cornu altaris dei. qui eius fe/
stina cōcelebrent gaudia; dñi porte de/
structe sunt; vñ spinarū foridibus re/
plere vacant. Sacerdotes pro culpis
gemūt: viciorum feditate vīrginitas
squaler. ¶ Eisdemq; malis mortuiter
anima repleta sūget. ingemiscūt olim
habite vīntes: qz nō sunt qui veniāt
ad solēnitatē eius; sponso sibi ablato.
Sponsus autē anime mor offendit:
cū anima de arce superne intentionis
ad exteriores post lapsum actiones
se detecerit. Unde volens more solito
effectus prioris vite recipere vt ad in/
terna gaudia celebranda occurrant;
sentiet qz nō sunt qui veniant ad eius
votive solēnitatis gaudia. Solen/
nitas ergo ipsius est intima celestis
vite fructio. Ad quā per contēplatio/
nem prius ingressa digne non modo
sunt; verū paradisi anima vocabit
Luius nimirū vie lugent effectus vi/
delicet quia nō sunt ingruentib; ma/
lis qui veniant ad solēnnia diuine cō/
tēplationis. eo qz porte qnq; scz fen/
strum de structe iacet. Nam sicut sunt
porte mortis; ita et iusticie. De quib;
sane portis. aperite mibi psalm⁹ (in/
quit) portas iusticie et ingressus i eas
deinde p̄stebor dñi. hec porta domi/
ni. iusti intrabūt per eas; aperite por/
tas. et ingrediat̄ gens iusta. Quas
dum angeli aperiuūt. nō ille iudeorū
abiect⁹ intrat̄ populus; sed gens tur/
meq; virtutū. Quas nullus ingredi/
tur nisi qui de portis mortis viciorū
scz eleuatur vt adnunciet omnes lau/
des christi in portis diuine contēpla/
tionis. S; quia mors ad nos intro/
iuit per fenestras nostras. squalor vir/
ginitas anime; et regale nostrū gemit
sacerdotiū; dum replemur pro virtu,

tibus intus amaritudine delictorū.
Et ideo primū egrediamur de portis
mortis. que p̄ualere nequeunt aduer/
sus apostolū; deinde portas p̄ quas
mors introiit. sensus (videlicet nos)
rurū edificemus; interrogātes que
sit via bona devijis dñi. quia sunt vie
que vidētur hominib; bone. quarum
nouissima demergūt in profundum
iferni. Idcirco et si multe sūt vie. mul/
teq; tanue; vna semp in capite teneat̄
per quā solūmodo iusti ingredītur
ad vitam; et per gūt per eam.

H E E

**Acti sunt hostes ei⁹
in capite: inimici ei⁹ lo/
cupletati sunt quia dñs
loquutus est super eam
p̄pter multitudinem ini/
quitatum eius. paruuli
eius ducti sunt in capti/
uitatem ante faciem tri/
bulantis.**

Querēdū qñ vel vbi dñs locutus sit
sup eā. aut qd locut⁹ sit: ne forte ideo
talitudo eis cōtīgisse aliq̄s dicat. qz dñs
locut⁹ est. Qz multis scripturaz in lo/
cis ita simplr dictū reperies quasi dei
sentētia p̄scribere aliq̄e videat̄ ad id
qđ inferē; sed nō ita intelligendū. alio.
quin deus iniust⁹ viderē. Nā de hac
sua legimus in deuteronomio. qđ p̄ce/
perat moyses stare ruben. ceterasq;
trib; sup montē hebal ad maledicē/
dum; si dei noluerint audire et custo/
dire mādata. sicut e regione alios ad
bñdicendū si obedierint nec declina,

Verint ab eius pceptis. Inter que ni-
mirū male dicitur si nolueris audire vo-
cē dñi dei (inquit) tui vt custodias et
facias oia mā data eius. tradet te do-
minus corruentē ante hostes tuos et
dispargis poia regna terre; opprima-
risq; violentia nec habebas q; te libe-
ret. Filij tui et filie tradent alteri p̄lo
videntib; oculis tuis et deficientib; ad
conspēctū eorū. tota die nec sit fortitu-
dos in manu tua. fructus terre tue et la-
bores tuos comedat p̄lus. quē igno-
ras. sicutq; semp calumniā sustinens. et
opp̄ssus cūctis diebus; filios genera-
bis ac filias et nō frueris quō ducent
in captiuitatē. Advena q; tecū versat
in terra ascendet super te. eritq; subli-
mior. tu autē descēdes et eris inferior
Ipse erit in caput; tu eris in caudam
Hoc totū quare dixerim? Quatinus
ex hoc intelligeres qd dñs. vel quare
locutus fuerit sup iniquitatē hierl̄m
vt non p̄scriberet eam ad culpā; sed vt
monendo reuocaret. Qd quia noluit
obedire; hec oia iusto dei iudicio acci-
disse; que p̄pheta lachrymabiliter de-
plorat; et nihil ex omnib; p̄phete ver-
bis q; moyses minatus est in aliquo
defuisse. Propterea hec (vt reor) huic
capitulo p̄ponit. ¶ Hec siquidē ista
interpretatur. Et est sensus (quia relati-
uum vel demonstratiuum est) q; ista sunt
iudicia adimpleta. q; moyses olim si
peccauissent dñs; cominabat. ¶ Un-
quortēs n̄re hierl̄m p̄nt videlicet ec-
clesie talia p̄tulerint. Delictorū iudicia
valde ingemiscēdū; q; sūt hostes ei
in capite. scz aut heretici. aut pagani.
sicut multis iā cernimus ecclesijs; cer-
te aut malis et pessimi christiani; qui n̄
minus et ipsi hostes iure sunt appella-
ti. Et locupletant inimici faciū dia-
sp̄tandi; cū sit multa intelligentie pe-

nuria in virtis q; sepe ecclesiasticis; in-
tantū vt d̄ his qd p̄pheta minax iure
dictū accipiat. Mittā i eis n̄ famē pa-
nis neq; sitim aq; s; audiēdi verbi dei
Qd cū tollit q; gladi? sp̄s scti ē; secte
hostes. heretici videlicet et p̄suasores
ecclesiarū dei sūt in capite; et de sc̄ptu-
rarū sanctarū dogmatib; locupletant
p̄pter multitudinē iniquitatū n̄rarū. De
inde canes muniti; q; nō valum? latra-
re. orthodoxā videlicet fidē defendere
aut plebibus debitā eruditionis doctri-
nā impendere; paruuli ducunt ca-
ptiuū ante faciem tribulantis. Ergo
q; paruuli sunt in doctrina; nō habē-
tes rectores ac defensores ecclesiarū
q; sollicitudinē et curā gerāt p̄ his pa-
stor; alē ducunt aut ab inuisibilib; ca-
ptiuū. aut certe a visibilib; nō min?
in errorem. quā et ad flagitia vicioꝝ an-
te faciem tribulantis; ita vt inlecti ha-
beāt a quib; ducant vinculis delictorū
suorū cōstricti. ante faciem tribu-
lantis; et si inuiti ne possint redire. aut
d̄ Hugo se excutere vicioꝝ. ¶ Infelix
nimis et valde lugēda iuxta mortalē
inelligentiā; anienre captiuitas; quā
etiā et ei hostes sunt in capite. libertate
xp̄i amissa; et inimici maligni videlicet
sp̄s de n̄ris locupletati virtib; fortio-
res. Un̄ pie monet si sp̄s (in q̄ scri-
pturā) potestātē habēt; ascenderit su-
per te locū tuū ne dimiseris. Alio q̄n
si nō suadentes misera infelixq; ania-
pius audisset hostes; nequa q; in ca-
pite essent. Deinde paulatim vsu vici-
orū excrecente. de n̄ris iam mal' acti-
bus cōtra nos ipsi aduersarij locuple-
tiores fortioresq; fiunt; ita vt nisi au-
ritio dei effugere valeam?. Sed quo-
mō effugere possim? cū pius dñs irri-
tar' malis iam p̄pter penā peccati es
iniquitatū n̄rarū vindictā ista locus?

fit. Qui semel loquitur iuxta iob et idip-
sum non repetit. Verum non a deo despe-
randum neque a consolatione cessandum;
quod non nisi paruuli aut imbecilles. cer-
te aut negligentes itatenus captiuas.
Que nimirum captiuitas valde horre-
da. cum et traheris multis inretitudo la-
queis ne ab his deflecti aut cessare que-
as ante faciem tribulantis que male ce-
pisti. Uides namque producentis interduz
et sentis a quibus minaris. nec tamen relu-
ctari puales nec resistere donec mise-
rante deo disrupantur vincula rursus;
et soluat captiuitas. Intellegit profecto
que dico; quicumque infirmus talibus
se inretituit vinculis. cum volens se nec
possit expedire. contra quem defuit iam
pena peccati et hostes de suis locuple-
tiores facti viribus. oppugnant tamen in ca-
pite. ut aliqui etiam ipsam boni intentio-
nem polluant; deinde tanto eam ple-
nius possident; quanto et principis domi-
nantes tenent. Recedunt et longior usus
atque carnis oblectamenta sepe precipi-
unt et inlicitum animam reuertunt; iuxta
quod per Salomonem in pueribus dicitur.
Qui seruus suus a puericia nutrit in de-
liciosis; postea sentiet eum cotumacem
carne volens carnalibus affectibus ostē-
dere. a quibus vir aut nunquam nisi gratia
dei liberamur; et tanto difficilius ac duri-
us quanto et prauementi quasi superi-
ores in capite fortioresque dominantur.

U A U

Egressus est a filia sy-
on omnis decor eius. Fa-
cti sunt principes eius
velut arietes non habē-
tes pascua.

Ubi vau preponitur quod interpretatur et
ut sit sensus quod ista superius premissa
et ea que nunc dicuntur de reciproca-
tione veniunt vindicte. Ideoque per eas
litteram quasi sub vna copulativa con-
iunctio; due iudicioz dei adnectunt
sententie. Obsessa que per hunc exteri-
us omnem decorē pulcritudinis fuerat
quod iocunditatis perdidit; intrinsecus
rebus expoliatis; temploque ac sacerdo-
tio destructo. ipsaque fame ac pestilen-
tia laborans; nullius ope sustentabatur;
eo quod principes eius et rectores disso-
lutis viribus; ut moyses ex psalmo istius
is maledictis similes; pauido cor;
dei non defensionem cuius sed fugam non
habentes; pascua christi ante vltimam hanc
captiuitatem que pemerat inerti corpore
meditabantur. Mystice autem egre-
ditur omnis decor a nostra syon. scilicet ecclesia
christique vere non modo filia. imo et spon-
sa vocatur. De qua sane in canticis.
Ecce tu pulchra es amica mea; ecce tu
pulchra oculi tui columbarum. Et pau-
lo post. Ora pulchra es amica mea; et
macula non est in te. Egreditur autem omnis
decor ab ea; quoniam hereticorum rabie deper-
uata fides intrinsece corrumpitur. De qua
recte fide in psalmo canit. Confessionem
et decorum induisti amicum lumine. Sed
tunc omnis egressus decor ab ea iure plan-
gitur; quoniam arietes eius pastores videlicet
et rectores non inuenientes pascua vite
in sacris voluminibus vadunt absque for-
titudine tibi diuini. quocumque eos er-
ror impulerit ante faciem consequentis; ut
qui minare gregem sibi commissum ante
se ad pascua sancte vite pretermittunt;
nec ipsi ea inuenientes. iam minime effe-
cti. digne impelluntur ad errores; et
vadunt absque robore virtutum ante fa-
ciem eorum captiuati. quorum finis est in-
teritus. quia terrena sapiunt. Omnis

naq; decor i vniuerso est ordine eccle-
siastico: maxime tamē in sacerdotib;
xpi z ministris sacri altaris. nec nō et
in virginib; que supra tā squalide me-
morant. A qb; tñ om̄is regressa pul-
critudo vel decor iure plangit: qñ nō
minus rectores ouiu z ministri eanū
q; z virginitas fide q; p dilectionem
opaf intus forisue expoliant: nullam
geretes curā p cultu pietat; nullāq;
sollicitudinē sanctarū virtū. ex medi-
tatione diuine legis; s; luxu volupta-
tū suarū p varia scelerū suorū deside-
ria iuxta suggestionē cogentis hostis
abducunt. Qui p piculi maliū cogma-
time respicit; q; in loco regiminis con-
stituti: potē secularia desideria q; mā-
dato; vestigia secantes: nō solū se q;
z alios suis exemplis z negligētia pe-
merunt. A quib; rationale iudicijs pe-
riit: vestimentorū glia prauis actib;
obfuscat. Sic z anima malis inlecta
morib; decorē suū reliquit: qñ p ineu-
riam cogitationū suarū virtutū pdi-
dit ornamentū; nec ei subueniūt pn-
cipes sūt rationales sez animi sui mo-
tus: vel scā; scripturarū doctrine tra-
ctatus in qbus resistere debuit perse-
quentib; se inuicis ac inuicantib; ve-
rū magis defectio virtutū; robore su-
ig a districta delictorū nexib; ppellit i
fouea eterne confussionis.

EX

Recordata est
ierlm dierū afflictionis
sue z puaricationis om-
niū desiderabiliū suorū
que habuerat a diebus
antiquis; cū caderet po-

pul' ei' i manu hostili'

Nō ad cōsolationē s; ad dolorē mag;
z luctū recordata dī hierlm: cū cade-
ret ppl's eius in manu hostili omniū
dsiderabiliū suorū q; habuerat. Quia
hac est pfecta vltio: vt nō minus do-
leas p bonis q; habueras ab hostib;
direptis: quā pro malis que toleras
ab eis dē sine vlla cōsolatiōe tibi inla-
tis. Et hec est **Ex** q; in pncipio notat;
Ex g littera hec sonare dicit: vt sit titu-
lus dilectiōis q; hec sit diuina pecca-
torū plecta vltio. longe diu a legis la-
tore iudeis repromissa; cū caderet in
manib; hostiū: q; null' futur' eēt eis
auxiliator: Immo

Viderunt eaz inquit
hostes ei': z deriserunt
sabbata eius.

Quod z nos vsq; hodie facim' vidētes
ociosaz supuacua sabbata iudeorū de-
ridem': qñ eū in quo req̄serecē vera
requie debuerant. pimentes amiserūt.
At hec est vt dixim' pfecta delictorū
recompensatio. primū in manib; ho-
stiu caderet; deinde recordari nō solū
dierū afflictiōis iugiter s; z puaricati-
onis. nec nō omniū desiderabiliū bo-
nurū rerū vsus inhiare: vt de afflictio-
ne nouus cottidie nascat' dolor. De
puaricatione vō meror cōfessionis z
de habit' bonis sp innouat' ardor in-
remediabilis cōcupiscentiarū. Por-
ro z de officio sue religiōis obprobri-
um z derisio inf' affligentes se vt in-
ferret dire crudelitatis. Quid putas
inter tot angustias. qd recordari po-
terat gens illa dierū; quando egressa
est de egipto cum signis z mirabilib;
quando eis deus dux erat; z comes
itineris: quando columna ignis pre-

cedebat in nocte: et columna nubis in
 die: quæ fluebat eis manna de celo et ca-
 stris eis erat angelorum exercitus. vel
 multa talia et huiusmodi facta: huic
 populo que legunt. Quid putas om-
 nium earum desiderabilium cum recor-
 darentur: quantis poterant doloribus
 pregruari. ¶ Juxta spiritalem vero in-
 telligentiam hierusalem nostra cum sepe
 intueatur: quod cadat populus eius in
 manu hostilium inimicorum et recorda-
 tur dierum prevaricationis nostre. atque
 afflictionum quibus impugnamur ab ho-
 stibus: quod videt quantis immincat
 luctus ac gemitus. Tunc quæ alius per
 superbiam: alius per auaritiam: alius
 per luxuriam corruit in flagitia: necnon
 et per mundi oblectamenta carnisque de-
 sideria: cum multos cotidie cadere
 conspiciat in manu hostium inimicorum
 quid estimat sponsa christi inter tot mi-
 seriarum nostrarum scelera et damna. quan-
 ta in suis electis pro nobis adhibeat ma-
 menta. Quantasque lacrimas. Deinde
 cum recordatur charitate profusa om-
 nium desiderabilium que nobis in ce-
 lestibus sunt: data omnium sanctorum
 consortia: unde et nos plabimur et ip-
 sa peregrinari: presertim cum et solen-
 nitates nostre atque sabbata festiuita-
 tum non minus violantur a nobis quam
 et ab hostibus deridentur. Necnon ubi vel
 qui sit deus noster frequenter querit.
 Unde vnus sanctorum. Fuerunt (inquit)
 mihi lacrimæ mee panes die ac nocte
 dum dicitur mihi cotidie ubi est deus
 tuus. ¶ Secundum moralem vero intelli-
 gentiam anima tunc licet sero recor-
 datur omnium desiderabilium suorum
 cum conspiciat vndique ab immundis
 spiritibus artari: et in manu hostili om-
 nes affectus cordis corrumpere: vel que /

quid in ea stare securus videbatur: om-
 nia sibi pro vastitate demonum in ruinam
 nam venire vitionis diuine. Tunc
 quippe prevaricationis facta omnia
 occurrunt. tunc afflictionis pessime
 que per multa oberrauerat facinorosa re-
 cordatio: non ad suffragium consola-
 tionis: sed ad augmentum pene oc-
 currit. iuxta illud quod (scriptura teste)
 impij sunt in inferno. dicitur: Errant
 mus ergo a via veritatis: et iusticie lu-
 men nobis non luxit. Sol non est or-
 tus nobis: lassati sumus in via ini-
 quitatis et perditionis. Ambulauimus
 vias difficiles: viam autem domini
 ignorauimus. Quid nobis profuit
 superbiatur quod diuitiarum opulen-
 tia contulit nobis? Transferunt om-
 nia illa tanquam umbra mortis: in mali-
 gnitate nostra consumpti sumus. Nec
 dubium quin derident ipsi maligni spi-
 ritus ocium: quod negligentes inuti-
 liter ducunt. per presentis vite spacia
 Idcirco sequitur. Viderunt eam hostes
 et deriserunt sabbata eius. Hostes ei
 videntes sabbata anime tunc inride-
 cum maligni spiritus ipsa vocatiõis
 nostre ocia: ad cogitationes inlicitas
 pertrahunt. Quod valde monachis
 precauendum: vel his qui seculi actibus va-
 care videntur: ne forte vanis occupentur
 studiis: et eorum sabbata non solum ab
 interno reprobantur iudice: verum de-
 rideantur ab hostibus. Nam vnaque
 quæ ania quo remota ab externis acti-
 onibus seruire deo creditur: eorum ma-
 gis eorum tyrannidi cogitando inli-
 cita famulatur. Quod si de vanis cogi-
 tationibus nostra sabbata deridentur
 pertinenscendum valde: quid de his age-
 dum qui sub ipso vite ocio etiam va-
 ria flagitia committunt. Unde si va-

care volumus soli deo vacemus. Ju-
ra illd. Facate et videte quoniam sua-
uis est dominus; beatus vir qui spe-
rat in eo.

CHETH

Peccatus pecca-
uit hierusalem:
propterea instabilis fa-
cta est. Omnes qui glo-
rificabant eam: spreue-
runt illam.

Causam vindicte in principio ex-
pressit huius sententia; quod ob magni
rudinem scelex hierlm illa que in ser-
nitatem genuit filios transmigratio-
nis: promeruit exaditum. Sed que-
rendum quod peccauerit peccatus; tam
nefandum; ut pro omnibus hoc vniu-
tputet et ad damnationis cumu-
lum. Hinc puto quod et dominus in eu-
gelio de iudeis. Si non venissem; in-
quit: et locutus fuisset eis; peccatum
non haberent. Quid est quod dicit pec-
catu non haberent. Nunquid sine peto-
erant: antequam christus ad eos venisset?
Quis hoc vel stultissimus dixerit? S-
est magnu quoddam peccatu quod pecca-
uit hierlm. Et quia quod christus venit
et locutus est eis iudei habuere: et non
de omni peccato dictum accipiendu.
Est autem aliquod peccatus quo tenent
omnia peccata; quod vnusquisque non ha-
beardimittunt ei cetera peccata. hoc
est plene peccatum incredulitas; quo
gens illa semp fuit detenta idola co-
lendo. quod in xpm credere noluerit. qui
propterea venit ut crederent in eum.
Quod plene peccatum si non venisset vti-
quod non haberent. Aduentus quippe eius

quantu credentibus salutaris; tantum
non credentibus exitabilis factus. In-
de dominus videns cecitatem illam fle-
uit super eam; quod si cognouisses inquit
et tu; vbi subaudias; fieres. Deinde cau-
sam sui fletus denunciat. Non relin-
quent in te lapidem super lapidem. eo
quod non cognoueris tempus visitationis
tue. Quod quia non cognouit hierlm li-
cet semp idolatra existiterit et incredu-
la. idcirco instabilis facta est et non est
in ea lapis super lapidem derelictus. et
omnis qui glorificabant eam spreue-
runt illam; quod videre ignominiam eius.
Iuxta illud. Estate. Popule meus qui
te beatificanti ipsi decipiunt te; et vias
gressuum tuorum dissipant; sine contur-
bant; volens scribas et phariseos ostē-
dere. Quos idem propheta extractores
appellarat. non magistros; nec non et
supra inlusores; quod propter munera que
excecant etiam sapientes non solum pec-
catores in populo non corripiebant. ve-
rū pro diuitijs atque suis comodis; ma-
gnis efferebant laudibus. Et hinc co-
trario plebs delinquens; beatos vo-
cabat eos; et columnas domus dei. ac
cetera que solent adulatorum pferre.

**Oppla inquit gemens
et conuersa retrosum.**

Formam exprimit eorum qui capti-
uant. Quod dum eunt ante faciem sub-
sequentis. frequent retro respiciunt do-
lentes ad solum patrie; dulciora ea que
retro sunt cogitantes ac gementes su-
spirant. Ceteru iuxta anagogen ch-
tiens nra hierlm aliqua deprauat he-
resi in suis membris. quod peccauit pccm
instabil puagat. et nulla soliditate si-
dei vbi vel vbi figit; eo quod quia vide-
batur fundata super soliditatem pe-
tre que xps est in eo noluit pmanere.

b ij

Quos q̄ glorificabant plebs affatu
cum viderint ignominia eoz detecta
z cõculata ab orthodoxis verisq; ca
tholicis spernunt z testant eos cū ab
horruerint q̄ cū versū sunt retrorsum
S; q; Hec huius sapiens pponit q̄
vita interpretat; querendū quō recte in
principio vita p̄tulat; vbi nō aliud
p̄tulat; z peccati pena denunciatur; ni
si q̄d finis huius lamenti quid innue
rit designat; cū a principio huius operis
non alius q̄ p̄pheta gerit z loquitur.
¶ Hunc autē quantū ad tropologiaz
attinet, anime vita ē post lapsum cri
minis; post vincula; post captiuitatē
nō semp in babilonē est in cōfussio.
nem viciorū intenderet in exteras re
nebras ire. immo retrorsum ad lucez
respicere z ad patriā de qua longe ca
ptiua ducit gemens iugit̄ suspirare.
Nam de peccato p̄ fidei instabilitatē
cōgit; q̄ infelix fit instabilis z p̄ di
uersa rapit. Alioq̄n si supra petrā vlr
tutū fixos haberet gressus; nequaq̄
cum vis vento; vel temptationū flu
mina detestatiōe fidei sue depellerēt
Sed nōnunq̄s euenit vt anima ple
na sordib; atq; despecta. p̄ sue cōfussio
nis ignominia; respiciens retrorsum
ad ea que amiserat vel sero ingemi
scat. Et hec est vita de tenebris ad lu
cem respicere; de confusione peccato
rum; id est de babilone ad illam cele
stem hierusalem licet retrorsum inge
miseret; de vicijs ad virtutes gressū
deslectere. Non enim semp malū est
retrorsum redire vocemq; post tergū mo
nentis audire; s; q̄d Esaias faretur
dicens. Et erunt (inquit) oculi tui vi
dentes preceptorem tuū; z aures tue
audientes verbum post tergum mo
nentis; quia p̄fecto si nos ei terga de
dimus; plus ac clemens dominus nō

dedignat̄ reuocare nos de post tergū
nostris exasperatus malis; vt ad euz
quasi retrorsum faciem cōuertamus
z vnde cecidimus redeamus. Vnde
sane angelus in apocalipsi iohannis
Memento vnde cecideris; z age pe
nitentiā; p̄ioraq; (inquit) opera tua
fac. Et hoc est retrorsum anime inge
miseret; ad deū p̄ cottidiana lamen
ta redire; plenaq; charitatis opa ad
implere. Nam z maria cum de domi
ni dubitaret resurrectionis; z gressu
proficiēs in monumētū licet ad an
gelos in albis sedētes intenderet, do
nec retrorsum respiceret; ielūm quem
q̄rebat minime inuenit. Necq; euāge
lista; cōuersa est (inquit) retrorsum z vi
dit ielūm stantem. Retro ergo stabat
saltem eam vt post tergum moneret;
quia illa versa erat. Conuersa hō re
trorsum gemens; mor vidit que que
rebat; que cum iudeis prius mortuū
credebat. Sic quispe bierlm illa que
peccatum peccasse impietatis plan
gitur. quia multi ex ea christum reco
gnoscentes; z credentes; retrorsuz ad
eum ingemiscens; mor cū in lege que
mortuū estimabar inuenit. Qui vero
ad exteras ire vlronei tenebras de
creuerunt; vsq; hodie huc illucq; ista
biles acti eam portant ignominie he
signum; z semp captiui ad babilonez
scz ad confusionem trahunt. Unde
velim agas tandem anima expergi
scere. Noli queso licet in p̄sundo ma
lorum dimersa contempneret; retrorsū
sum ad ea que omiseras virtutū ope
ra suspirans; memento vnde cecide
ras. Q̄ si queris vnde; sane de celo
vbi nostra conuersatio esse legit. Un
de Paulus. Nostra inquit conuersa
tio in celis est. Memento quo nomē
tuum quando ad bap̄tismi gratiam

Intraſti dederas: in libro vite dilige
 eius cōſcribendū transmiſeras. Quod ſi
 cecidiſſe te recognoſcis. nomenq; de-
 lectū tuis ingruentibus malis criſtumas
 ſi nihil aliud q̄ tenebras mortēq; ha-
 etenus intendiſt: retroſuz respice cō-
 uerſus ⁊ audi vocē te poſt tergū mo-
 nentis gemens. Fateor q̄ mox vitaz
 tibi iefum ſc̄z aſtante inuenies. Quē
 ſequi ſi nō deſieris fidei aſcendentem
 ad patrem: candē vitā illuc vnde cor-
 ruptas repositam inuenies.

LETH.

**f. Ordes eiſ in
 pedibus ei⁹: nec
 recordata eſt ſinis ſui.
 Deposita eſt vehemen-
 ter: nō hñs ſolatorez**

Seruat luctū q̄ inſtabilis facta ē hie
 ruſalē nimis: ⁊ ideo more ſemp vian-
 rium ſordes eius plorat habere in
 pedib⁹ nō q̄ ad litterā ſolūmō eā lu-
 geat tant⁹ p̄phetaz: q̄ ſordidos geſ-
 ſerit pedes. qd̄ ſruolū ſatis videri p̄t
 ſed quia ſm̄ intertozē hoiez pollutos
 habeat pedes. Unde ſordes inq̄t ei⁹
 in pedib⁹ eius. Habuit autē et ſyna-
 goga pedes ſuos. eos videlicet q̄ eaz
 efferre debuerāt peruā que xp̄us eſt:
 ad omnia ſtutū in catamēta. In qui-
 bus profecto quia ſordes eius erant
 ſcelera ſc̄z ⁊ delicta. nō eſt recor- data ſi-
 nis ſui. Idcirco depoſita eſt vehemen-
 ter: de ſolto regni ad ignominia tan-
 te captiuitatis. Duplicit̄ nanq; illam
 plangit aut tripliciter: v̄l qz tanta cō-
 tra deū gens illa cōmiſit procula. vel
 qz p̄ his in p̄ntiaz. ſine fructu p̄riet-
 tam nefanda prulit diſcrimia. Deide

qd̄ ḡuit⁹ eſt poſt flagella qz noluit ad
 deū redire: atrociora ſibi adtraxit ſup-
 plicia. Hic quoq; nō eſt inq̄t recorda-
 ta ſinis ſui. Finis autē legis ad iuſtici-
 am xp̄i. Et inde eſt qd̄ ſuſtinuit quia
 noluit recordari vel reciperet q̄ ſinis
 eſt nō minus ei⁹ dē hō legis ad gra-
 tiam: q̄ ⁊ tot⁹ cōſummatiois ſeculi
 ad p̄fectionē. Pro quo tantis p̄peſſa
 malis: vit tandē p̄pta ſua voce vehe-
 menter exclamat dicens.

**Vide dñe afflictionē
 meam: quoniā irat⁹ eſt
 inimicus meus**

A principio nanq; huius ſletus vſq;
 ad hunc locū lamentationes ſunt. p̄-
 phete ac verba: ab hinc autē iam ipſa
 ſua incipit deſcribere delicta: vel retribu-
 tionis ſue ſupplicia ⁊ ideo reor q̄ iu-
 re Thetb littera p̄ponit. Thetb q̄ppe
 bonū interpretat. Bonū inq̄t p̄pheta
 ⁊ humiliati me. Ergo humiliata
 hieſm̄ in omnib⁹ vehementer: tā nō
 p̄phetam ſuſtinet plorantē: ſed ip̄a cū
 ingenti luctu exclamat dicens. Vide
 dñe afflictionē meaz: ac deinde more
 iudaico vult iudicē deuz excitare: ad
 zelū ⁊ odiū hoſtiū: qm̄ erectus eſt in-
 quit inimicus meus: ac ſi dicat cōtra
 te in ſup̄biam: eo q̄ nō tuo factū iudi-
 cio in me iudicet: ſed ſuis deputat viri-
 bus: ſuaq; laudat numina. Idcirco
 vide p̄mū afflictionem meā crudelē:
 ⁊ non factio: a mea pro quibus iſta
 patior. Deinde q̄ erectus eſt p̄tra te
 inimicus meus. ¶ **Hyſtice** autē n̄ſa
 hieſm̄ ſordes geſtat in pedibus: qz
 in h⁹ viſe ſolitudine nemo ſine ſqua-
 lore incedit vicioz: ſalim̄ in pedib⁹ q̄
 bus terram p̄mam⁹. Unde ⁊ dñs ve-
 formam humiliatis ſuis traderet dī

scipulis pedes eorum lauit: et ad inuicem
 nos lauare iubet: ut intelligamus di-
 sciplinam humilitatis in hac puluerea
 vita: quod nemo sine sordibus ambulat.
 Propterea et alibi apostolus excutere iu-
 bet: quod quauis speciosi dicantur pedes
 iuxta apostolum eius gelizantium bonam eua-
 gelizantium pacem. apostolos uolens intel-
 ligi: uel apostolicos viros. quorum (ut dixi)
 dominus idcirco pedes lauit: ut pulchri essent
 et mundi ad predicandum. ut in toto ter-
 rarum auro mundi speciosi discurrerent:
 breuique doctrina christi mundi im-
 plerent. De quibus plane predicantibus
 christus ad sponsam in canticis. Quasi pul-
 chri sunt inquit gressus tui in calcia-
 mentis tuis filia principis: quod pulchri
 quidem preceptorum dei via curretes: alij
 ecclesie membris ducatum prestando
 colaudantur: non sui nuditate arbitrij sed
 munitione atque preceptione diuine
 parationis. Ex quo et gressus colau-
 dantur pulchri in calciamentis: et calcia-
 ti pedes in preparatione euangelij pacis
 esse iubentur. Alioquin gemebundi ele-
 cti plangunt: non immerito in presentia
 rui sacerdotum reprobam vitam et dicat: quod
 sordes sponsi christi in pedibus eius: nec
 sunt recordati finis sui quasi omnino
 eorum culpa totius ecclesie ruina non esset.
 Habet enim et ipsi pulchritudinem suam
 sed non illam que a domino laudatur. Unde quod
 tiens uenit sponsus pulsans ad ostium
 ecclesie: multis eam tribulationibus stimu-
 latam inuenit: aut securam eam nimis af-
 fluentem delictis: carnisque occupatam
 opibus: per que hostis ad eam ingres-
 sus clausit ostium cordis: ne sponso pa-
 teat intrandi locus: et tradit. Speri mi-
 hi soror mea amica mea: columba mea
 immaculata mea: quod caput meum ple-
 num est rore: uel cetera que sequuntur. Quibus
 profecto quae sepe mali sacerdotes

blanditibus delinunt: nequaquam intelli-
 gunt sororem christi et amicum: nequaquam
 satagunt eam excitare: ut sedulo cor-
 de sponsi sui aduentum ingemiscant:
 simplex ut columba: et immaculataque
 maneat: immo si non uerbis de talibus
 et per talibus ope ipsa loquitur. Expolita
 uero me tunica mea: quomodo reinduar
 eam. Laui pedes meos quomodo in-
 quinabo illos: Quia omnino pessima
 consuetudo uix aut nunquam tollitur.
 Unde doctores expoliantur tunica cha-
 ritalitatis: que sola cooperit peccatorum
 sordes: torpent ac si puellarum delicia
 ta aliqua lotis pedibus que expolita
 de lectulo quietis non it ad surgere: pra-
 uaque consuetudinis suae oblectamenta
 reuocare. Sicque tales non sunt dilectio-
 nis dei et primae: tunica expoliantur rem-
 duere: nolunt pedes quos semel de
 uia angusta subtraxerant: per malam de-
 liciarum consuetudinem et desiderant quos aqua
 lotos cum magna contritione cordis
 rursus ad preparationem euangelij diri-
 gere. Quibus quasi exorsa est iam omnia
 nis utilitas: et contentus seculi: omnia
 que sanctorum exempla et rigor atque pau-
 pertas christi disciplina est. Qui libenter
 requiescant: delictis: accurati cu-
 te: tamen sordes uiciorum gestant in pe-
 dibus: Unde sanctorum chorus plorat
 Sordes inquit eius in pedibus eius. Nec
 recordata est finis sui: quod omnino ta-
 les finis sui si recordarentur iudicio
 nunquam hinc exorbitarent a uia quae
 angusta dicitur. Hinc quoque deposita
 est inquit uehementer: non habens con-
 solatorum: quia et si uidentur in stare su-
 is exornati deliciarum infulis: depositi
 sunt iam in conspectu diuine maiesta-
 tis: non habentes spiritum sanctum consolato-
 rem: qui alios consolari debuerant
 et ab omnibus releuare angustias.

Tropologicè de anima fordes su-
is habet in pedibus: que victoriū pol-
luta fordidibus: bronū celestis vite p-
didit: et candore pristine cōuersatio-
nis. De qua bene Esaiā. Cōsurge cō-
surge inquit hierlm: excutere de pul-
uere: surge et sede. Neqz em fieri pōt:
vt ania que foris expoluerit vias su-
as transcuntibz: terrenisqz se sociaue-
rit actibus: ne fordes habeat in pedi-
bus. Unde qdam sanctorū. Humili-
ata est ait in puluere ania nostra: con-
glutnatus est in terra venter noster.
B quibus deniqz fordidis cor: die la-
uandi sunt pedes. ne forte obliuiscā,
mur finis nostri et deponamur ad ig-
nominii et paritibz vilo inerte in-
cus cōsolatore. Dicat ergo anima. di-
cat et ecclesia talibz forditata vt depo-
sita puluereis actibz. vide dñe affli-
ctionem meā qua me indefinenter af-
fligit inimicus: et cōsidera nō peccatū
qdem vt puntas: s; afflictionem qua
affligor: vt liberer: qm erectus est ini-
micus meus qui nō tuis asseribit tu-
dicijs q; pualeat: sed q; liberare neq;
as insultat. Ex quo probeta David.
Multi dicūt (inquit) anime mee: nō
est salus illi in deo eius. Idcirco cum
ingenti gemitu animā nūc implozat:
inde dñe. et cetera que sequunt.

JOTH

M Anū suam misit
hostis ad omnia
desiderabilia eius quia
vidit gentes ingressas
sanctuariū tuū. de qui-
bus pceperas ne intra-

rent in ecclesiam tuam

Ubi Joth quantū intelligo recte pre-
ponitur: quatinus scire liceat: q; p-
cipium ruine hierusalē eorumqz anti-
marū fuit: quia dominus vidit gen-
tes ingressas sanctuariū suum. Spiri-
tus videlicet immundos carnaleqz
effectos de quibus mandarat prius
ne intrarent in eccliam suam: et ideo
quia primū ingressi sunt in animabz
eorum gentes immūdarū cogitatio-
num. misit hostis manū suam auda-
cter et potenter ad omnia desiderabi-
lia eius. scilicet ad sancta sanctorū in
quibus nō licebat nisi solis sacerdoti-
bus introire: in anno cum sanguine.
Vixit quidem manū et abstulit om-
nia vasa decoris et pfanauit sanctua-
rium dei. Sancta sanctorūqz pstita-
it. detecit ac polluit. Quia prius dñs
ob immanitatem scelerū repulit ea. in
quibus habitauerat inter homines:
et tradidit in captiuitatem virtutes eorū
et pulchritudine eorum in manus ini-
mici. Cōdūsit quidem in gladio po-
pulū suum: et hereditatem suam spre-
uit. **S**ecm anagogen deo et si pau-
ca premiscimus habet sponsa chri-
sti hierlm: que est mater nostra: sua
desiderabilia ex quibus non licet ede-
re: qui ex aduerso sunt. Ad que nimi-
rū hostis interdū manū mittit: quia
prius gentes ingrediunt sanctuariū
dei carnis amplectētes ppuiciū: et nō
habentes circūcisionē xpi: mali vitz
ministri altaris seu heretici q; magis
etiā ad offensam puocant oculos vi-
uine maiestatis. Pro quoz errantibz et
delictis misit hostis manū suam ad
omnia desiderabilia eius. fidē inditū
due trinitatis: cōtaminās. baptisina re-
scindens: corpus et sanguine dñi inditū
gne contrectans: doctrinā suā eorum
b. iij.

peno omnia queque vasorum preciosa scz
 oues xpi quasi lupus deuastans; z hoc
 est principiu tantu pialituz indigni
 eccliam dei ingrediunt. Quod sane ma
 lum illos in capite respicit; q talia cu
 possent phibere ne fierent; negligunt
 ¶ Sed z anima tropolice plangit a
 pbera. sanctisq; uiris qua in Gressi
 bus non erat licitu eam attingeret; co
 raminant scz puerse cogitatioes z vo
 luprates prauae. Quibus ingressis ex
 terminant signu circumsionis nostre
 qd est signu fidei; z polluit in circui
 se mentis ppurio sanctuariu rante p
 fessionis. Tunc itaq; pfanato ia tem
 plo cordis intus mittit manu sua de
 mu audacter hostis ad omnia ei^o desi
 derabilia; z aufert omnia virtutum ez
 namenta. Nonnunq; ho primu ener
 uat fidem dei; que iudicia aufert. the
 sauros totius maiestatis dei euacu
 at; vicioz incitamenta mouet; eracuit
 virus. Deinde dum mens deliberat
 pulsantib; vtrum aperiat quandoq;
 spem immutat; ipse p spe omnium re
 rum inuisibiliu q no vident; z credun
 tur future; penitentie spem repomit
 tit sibi carnalis delectato iam inlecta
 Sicq; quasi securioz anima pnum
 charitate dei ac primi. suisq; expoliat
 tu omnis fidei armatura tollit; z pro
 sternit fortitudo; z ex integro hostis
 ad omnia deinde manu mittere non
 formidat. Tunc itaq; pudicicia corru
 pit; violat castitas; gula concupiscenti
 am archimagirus ille pnceps coco
 rum exaggerat; vt omnes anime mu
 ros destruat z inflammer; prudentie
 oculos effodit; iusticie vestem conscin
 dit; pacem z cocordia tollit; ferit man
 suetudine; mo delicia elidit; benignita
 tem exasperat; ad vltimu aufert gau
 dium sancti spiritus; z sic quasi deuin

demiatam omnib; bonis miserā ani
 mam sine cōsolatore; ac nudā in suo
 sanguine derelinq̄t. Un sequit̄

CAPO

O Anis populus
 ei^o gemens que
 rens panem dederūt p/
 ciosa queq; pro cibo ad
 refocillandā animam

Uide qd p̄uerit q p̄phet a se nō plā
 gentem hierlm planxerit. Naz supra
 in quibusdā suis se plangisse q̄si nobi
 lis; ab; membris lugēs p̄pha p̄querit̄
 Nunc ho iam gemens recepto vitali
 spū omnis plus phibet. Ad hoc q̄ppe
 gallina fouet oua sua. suo q; calore q̄
 si coanimant; vt formant omnia itroz
 sus ad vitam. Sicq; spirituales virt
 eos coanimare ac fouere vel plangē
 re cōsueuer; q̄ nesciūt cur plangan̄t;
 ceterū quanta mala passa sit gens iu
 deoz in fame. pestilentia z clade; diti
 ni expōnunt libri; z iosephi non tacet
 historia; quibus omnis populus ob
 pressus malis gemit; quantaq; dede
 rint preciosa pro cibo ad refocillandā
 animam nullus est qui enumeraree
 nō q; anima istis alatur cibis; sed an
 mā pro p̄nti vita posuit sicut; z alijs
 q̄busq; inuenit̄ locis. ¶ Spiritalis au
 tem recte ois p̄lis lugere dicit; quādo
 famē verbi dei patitur. z querens pa
 nem q̄ de celo descendit a doctorib;
 nec inuenitur. Pro quo sane male vi
 dentes dolent z gemūt; quia dederūt
 queq; p̄ciosa pro cibo. scz celestia ami
 serunt p̄teritis; sempiterna p̄ cadu
 cis. Ad refocillandā animā z nō sati
 andā; quia cūcta in p̄sentiarū miserā

desiderijs innumeris, z succendā animā
refocillare quidez queunt. satiare
ho nunq̄. Dinc q̄s ois ppl's gemens
dicit z querens panē: quia praua bo-
minuz multitudo affligitur, z quasi
excruciat: dū non ad vorū p̄sentis vi-
tare delitijs ac iocūditate affluēs ad-
impletur. ¶ Tropice vero aia queqz
p̄ciosa pro cibo dat: q̄n virtutes men-
tis in appetitu trāstorie delectationis
inclinat: z refocillare animaz nititur
dū pueris suis desiderijs satisfacere
conatur. Unde ois populus gemit
z querēs panem plangitur: quia licet
p̄ciosa queqz virtutū p̄ cibo dederint
oēs concupiscētiarū affectus nō satian-
tur visu vel gustu ceterisqz sensibus, z
ideo si que redierint virtutes intro-
sus ad animā, vel ipsa dei recreata spi-
ritu: vna cū omni electoz multitudi-
ne plangendo clamare dicitur.

**Uide domine z cōside-
ra quia facta sum vilis.**

Ac si dicatur. Facta ergo sum vilis:
quia man⁹ dñi tetigit me. Hoc q̄ppe
Laph hebreū sonare dicitur. Man⁹
igitur domini cum aut ad puniēda
peccata, aut ad reuelanda supplicia
certe aut ad instruēda miseram ani-
mam, negligentēqz ecclesiaz attigerit
bene mor ad se rediens voce sua dicit
Uide dñe (vt supra dixim⁹) nō meoz
delictoz scelera sed mala et supplicia
quibz patior: z considera tui iuris fa-
briā: quia facta sum vilis. Uilis xp̄-
pe plebs dei efficitur: quādo prauoz
numero crescente infra ecclesiam non
summa z celestia: sed abiecta queqz z
terrena sectantur. Anima ho que p̄-
us multis deprauata oblectamentis
male gloriabant̄ elata fastu viciorum

cū eam manus dñi tetigerit: mor vi-
lem se factam recognoscit, que fuerat
p̄ius ad imaginē condita sui creato-
ris. Alioquin nisi manus dñi eā tan-
geret ad tantā humilitatē gemitum
coram sui cōditore, nunq̄ redire. Id-
circo nō absurde Laph que man⁹ in-
terpretatur licet tacite p̄notatur. Et
vt intelligas que dixerim vocem cla-
moris audi que sequitur.

LAMECH

**Vos oēs q̄ transi-
tis p̄ viā attendi-
te z videte si ē do-
lor sicut dolor me⁹ quo-
niam vindemiauit me
dominus vt locutus est
in die furoris sui.**

Lui lamech ante ponitur. Lamech
nāqz disciplina vel cordis sonat: z vi-
dendum si nō disciplina sit, p̄betalis
talit̄ tantuzqz peccatoz, vel flagitioz
dolor cordisqz cōuersio. Nam primū
post lamenta retrosum supra conuer-
sa legitur. Deinde paulatim iam voce
sua clamās quasi ad sensum redierit
semel z secundo. Uide dñe (inquit) af-
flictionem meā, z cetera que sequunt̄.
Nisi q̄ in vno coz metro ludens mo-
re poetico: ita q̄ erectus est inimicus
meus, in fine concludit̄. In altero vero
quoniam vilis facta sum terminatur
Nūc quoqz quasi receptis virib⁹, de
arce mentis nescio qua subuecta syon
culminis altitudine vidēs. O vos (in-
quit) omnes q̄ transitis per viā. Et si
ad litterā p̄p̄tū esse dolentū cogno-
scitur. Tanto laborem suum ceteris

pluriorē censeret; quāto passionē alio-
rum minus studuerint intelligere. Un-
q̄ maior dolorē suū; unde et aliorū;
minus suo coequari consentiūt. Ta-
men si que reliquie salue facte sunt: ca-
rām dño vna cū populo non immeti-
to talia p̄clamant; qm̄ et sanctificatio
deserta omnis efficitur. destruuntur
altaria t̄bimiamatis sc̄z et holocausto-
rum templū ad solū vsq; diruit; psal-
terii eoz̄ humiliat. ymnus conticit
et exultatio tota dissoluit. lumē eande
labri extinguitur. et archa testamētī
diripitur; sancta oia contaminantur
et vasa queq; p̄ciosissima trānsferūtur
ad exteros; in omen quoq; dei qd̄ gra-
uissimū est super eos qd̄ nominatus
erat. p̄fanatur. necnō et libri cōcreman-
tur. ad ignominia sacre legis. sacerdo-
tes vero ac leuite captiuant; virgines
iniquē cōstuprantur. et mulieres me-
chia patiuntur. Deinde iusti cum im-
p̄is et sceleratis rapiuntur ad excidiū
paruuli alliduntur. iuuenes seruitu-
te coronantur; et fortes inualidi fiūt.
et qd̄ omnū signoz̄; maior est syon
ipsa quia de gloria sua repulsa est. tra-
ditur in manib; impioz̄; qui eā semp
et deū odere. Pro quib; et huiuscemo-
di talib; videant quibus mens est ad
videndū si potuerint; tunc chorus il-
le sanctaq; ciuitas euolare. quādo nō
t̄minus celestia populus. quā et terre-
na simul amittebat; p̄spera et delicia-
rum oblectamēta. Quoniam vindemia
uerat eam dñs iusto iudicio suo om-
nibus bonis in die ire sue vt locus
est in legis sue maledictio; et p̄betaz̄
eloquijs. Eteruz̄ nostra syon cui⁹ iā
fm̄ apostolū in celestib; est p̄uersatio
videamus quomodo ab excelso cel-
vertice in terris posita sua mēbra cō-
spiciat; et singula que diximus de illa

terrena cuncta in nobis expleta. nihil
cotidie explenda videat. Unde voca-
ferat ad eos qui transeunt per viam
flens et ciulans. *Q* vos omnes (in q̄r)
qui transitis per viam. Et qui sunt q̄
transeunt per vias. vel que est via per
quā trāseunt; nisi. p̄fecto sancti de qui-
bus dauid canit dicens. Euntes ibāt
et flebāt mittētes semina sua. Euntes
ergo electi quib; videant multos oc-
cupari negocijs agende vite semper
eunt; dum quisq; agunt ob am oīez̄
celestis vite. in spe cū fide agunt. Dein-
de per viam que christus est. eius se-
quentes vestigia; neq; a dextris. neq;
a sinistris declinantes. festini vadūt.
Ad paschales nāq; vocati dapes. pa-
schalia celebrantes vota; agimur vt
iustum est ex lege festiuates cōmedūt
Quos cum inspicit ecclesia via regia
gradientes ad patriā; ipsa pregnans
quia nutrit filios et generat. multis
p̄pedita paruuloz̄; curis dolens cla-
mat dicens. *Q* vos omnes. nō vt eos
retardet a via; vt eos inuitet ad cha-
ritatis dona. Attendite (inquit) men-
te et videte. in intuitu dilectionis; si est
dolor; sicut dolor meus; quia fm̄ sen-
tentia redemptoris nostri ex euāgelio
Mulier cum parit tristitia habet. Et
hec sponsa xpi virgo quia parit et ge-
nerat; nutrit et lactat; omnū nostruz̄
mater in tristitia contristatur et in hu-
militate luget. quoniam videt et p̄ne
omnes in perditionē vadunt. et exter-
minū vite; In alijs quidē vsq; mo-
tem periclitatur; ab alijs vero paritēs
p̄sequitur. alios teneros lactat. alios
exasperatos vir ad vias vite reuocat
alios ire nolentes et pigros expectat
alios p̄cipites vt cū suis canit. castigat
ne forte tales hostis extra castra inue-
niat; nimirū quia omnes isti trāseun-

tes. per viam cū sponsa xp̄i in castris militant. De qua sane in canticis que est (inquit) ista que ascendit per desertum sicut aurora cōsurgens. pulchra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castrorum acies. Ad quos itaq; transeuntes vel ascendētes. fit vox ab excelsozibus mēbris. O vos oēs qui transitis per viam. attendite et videte si est dolor: sicut dolor meus: quia sūt alia que p̄ his omnibus ingemisco. alia q̄ a his que intus forisue sunt tolero: alia vero que quia differo: ex desiderio sustineo. Pro quib; et alijs huiusmodi dispendijs vos imploro: quibus cor est attendite licet ad brauiuz superne vocationis vos deuotio indefessa rapiat. Videte queso dolores meos: quia iuxta exemplar quod mihi ostensum est volui filios quos genui p̄ducere. et cōpaginari: s; oberrantes vel spernentes aut languētes. pauci sunt. q̄ expeditur iter. Pro q̄bus et diuersa rapio. infirmo: cū infirmitatibus: et vroz: cum scandalizantibus. sicut iudeis tanq̄ iudeis. et omnibus omnia sum facta. nec tamē queo ad meliora vniuersos p̄uehere. Idcirco lugeo indefinenter etiā eos. q̄ peccauerunt et nō egere penitentiā. Dissentor sollicitudine multa omnium ecclesiarū dei: et gaudeo cum gaudentibus: fleo etiā et cum silentibus. Propterea obsecro attendite si est dolor: sicut dolor meus: maxime p̄ talibus quia imoro. Extendi te oculum ad illud extremi iudicij tempus: et videte quoniam in die furoris sui inessuit me dñs. vel vindemiauit et locutus est: q̄ redderet vnicuiq; iuxta opera sua. Et ideo palearū multitudinem simulz stipulam cū omni loto: vel quicquid degenerauit a vero semine tradidit igni iextinguibili. Nec

tibi videatur lector absurdū qd̄ preteritum su per futurū interpretari sumus ex cōsuetudine p̄phetarū: quia ea que futura sunt apud deū: tam sic sunt vt futura sunt. et ideo in scripturis diuisis quā sepe p̄terita p̄ futuris accipiuntur. Anima vero mortaliter videns se p̄gruari vicij;: nec tamē a deo cecata vel deposita. ne videat altos festinantes cū ingenti desiderio tendere ad supernā patriā virtutū gressibus. Et non dico tendere vel trāsire: verū etiā euolare cū summa celeritate: potestiora q; dorsi earū in pallore auri. Quas cum viderit bene per viam virtutum gradientes incedere. in oculo. lare. anima quelibet vt diximus delictorū oppressa malis: quid putas languens dicatur. Quasi oculi sunt vt videtur. et cor vt intelligat: nōne mox gemens licet malis deprauata morib; eum ingenti merore iure clamat dicens. O vos omnes q̄ transitis per viam. attendite et videte q̄bus iaceo sanciatavulneribus. quibus cruenta malis. quibus adstricta vinculis: quibusq; onerata flagitiorū ponderibus vel quibus debilitata et inlecta cottidie passionibus: quā iusto suo iudicio culpis ingruentibus meis vindemiauit me dominus vt locutus est. quā tam p̄ pena peccati nō solū amisi bona virtutum omnia. quibus me decorauerat sp̄s verus: retrosum et inferni de summo celi vertice peritū pfundū. Tradidit me quidē in die furoris sui. meis exacerbatus malis in reproborū sensum: vt facerē ea que nō cōueniunt. Et ideo tantis inuoluta criminibus: vos omnes qui p̄sentē cōtēpnitis vitā. nec fixistis in ea gressus. nec quasi viā eam aspiciatis qui vobis viā que xp̄s ē elegit: et queso q̄ transitis p̄ viā considerate si ē

dolo: sicut dolo: me. Que celestia z
sempiterna inlecta mal' amisi: z ta' dira
supplicia in die ire thesaurizavi. Quasi
adhuc aliquid in vtero mentis, quasi
pregnas habere video: virtutu' z enu-
trire cupio affectus. mor audio spem
sum clamante. Ne pregnantibz z vtri-
entibus: eo q' m'cedu' meis p'gravata
fecibus: no' dico euolare: veru' nec in-
cedere valeo vobiscu'. Unde sequit'.

MEM

D Excelsa misit
ignem in ossibus
meis z exaudiuit me. Ex-
pandit rete, pedibz meis
is. couertit me retro: su-
posuit me desolata. to-
ta die merore confecta.

Ergo de celo missus est ignem in ossibus
hierusalē supernā vindictaz insinuat
Et ille forte ignis constat missus de
quo in Job legimus. q' tactas oues
ignis dei q' de celo descendit, puerosqz
cōsumpsit: aereas insinuans potesta-
tes. quibus crudandis eos vsqz hodie
potestas datur. Et bene i ossibz ignis
missus dicit: vt oia iudeoz q' cunqz
fortia esse videant. interitus exteriorisqz
possessa flagellis erudirentur qui pia
dei monita prius noluerant audire.
Sicqz addisceret eū omnimodo de-
inceps subici deberet. Vñ (inquit) z eru-
diuit me. Expandit aures rete pedibz
eoz: quia eos post voluptates z desi-
dera cordis eoz. p'spere vsqz ad fines
vite ire no' p'misit: sed cōuertit eos re-
tro: sum vt dolozes z durissimas sen-
tiant angustias tribulationis. p' suis

peccatis ad inuentionibz. Quasi po-
sita ponitur desolata: tota die merore
cōfecta. ipse visus. pbat. q' tota die scz
vsqz ad finē seculi semp in desolatiōe
iudei erit: merore angustiarū zfecti-
¶ Scdm allegoriā. No' ex ipsis illi q'
credidit, vel nostra hierusalē que si-
mul vna facta est de gentibz. merito
de excelsa (inquit) misit ignem in ossibz
meis: vt omnia virtutu' fortia robora-
rentur intrinsecus in ecclesia. z crudi-
retur diuinitus ne vltra idolis des-
uirtet. z vqz is oblectaret seculi blandi-
mentis. Et hoc est q' Mem littera so-
nare designatur. Mem nāqz ex ipsis
interpretatur. Ex ipsis. ergo donis que
per ignē sancti spūs sunt missa xpi ec-
clesie in ossibus. gratulabūda gemit
q' erudierit eā ad doctrinā casti amo-
ris. z ex ipsis confundit z erubescit er-
roribus. z vicijs quibz male deseruit.
rat prius. Expandit (inquit) rete pedi-
bus meis z couertit me retro: sum.
Nimirum rete sancte p'dicationis ex-
pandit: coram pedibz electozū dei. ne
irent post vanitates errorz z cōcupi-
scencias vite: sicqz cōuertit eos vt irēt
post se retro: sum. Quō sane rete aplis
cōmisit expandere: vel apostolicis vi-
ris: no' solum vt eā que plorat retrabe-
rent ad viā veritatis: verum vt inret-
rent z acciperēt. z cōuertent' retro:
sum. Vincynus electoz ab omni via
mala (inquit) prohibuit pedes meos.
Sed quomō posuerit eam desolata
tantis ditatā muneribz: nisi q' in p'sen-
tiarum q'si desolata videtur ecclesia.
q' non p'sentia bona r'qrit sed eterna
Posita nāqz est. desolata ex his om-
nibus q' prius sectabatur: tota die me-
rore confecta doloris z amoris. Ex q'
supra etiā ad eos q' p'transeunt. imen-
sas lachrymarū suarū emittit voces.

vos omnes et cetera que sequuntur. Porro anima peccatis obnoxia: dum pro suis iniquitatibus a domino non minus corripitur: ad se introitus rediens dum salubri dolore compungitur: quasi de excelso in suis ossibus ac si medullarum cogitationibus ignem venisse non dubitat. Pro quo diuinitus adtracta castigatur: et eruditus disciplinis diuinis. Et quod sentit recta doctrina dei coram pedibus expansa: vadit retro: super abstinendo se ab illicitis. Luxum voluntatum suarum pristinum: concupiscentias in lacrimas uertit. Et tanto fortius constringendo semetipsam plangit: in dolore luctus confecta. nolens illam presentis vite noxiam recipere consolationem: quanto scelestius per uaria desideria se diuinitus considerat oberrasse.

RE

Vigilauit iugum iniquitatum mearum in manu eius: conuoluate sunt et impositae collo meo.

Vigilare igitur iugum iniquitatum suarum deplorat in manu domini: quod tempore late vindicte tandem in eam aduenit. Ergo quasi dormire iugum iniquitatum eorum fuit: in torpore nequicie seare in punemque quiescere. Sed vigilauit in manu domini: iuxta quod idem propheta domino interroganti respondit dicens. Quid tu vides ieremia? Be ille. Ego inquit video virgam vigilantes. Luit dominus. bene inquit vidisti. quod vigilabo et ego super verbo meo ut faciam illud. Quia nimirum licet nobis torpenti laterean

tur: vigilant semper in manu domini dum nos ad vindictam iuste retributionis accusant. Unde dominus Layn neganti. Quid fecisti? Ecce vox inquit sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Et conuoluate sunt inquit iniquitates: et tanti ponderis quo premor et impositae collo meo. Quia bene inquit pro torque aurea: funiculo iniquitatis hinc in collo suo circumdat: et quasi inigo premis: ut vigor virtutis deficiat. Quia cumulus peccatorum que diuturno tempore varijs transgressionibus conuoluit: opprimere se ad suffocandum et constringere ingemiscit. Unde scriptum est: funibus peccatorum suorum uniusquisque constringitur. Et ideo infirma. ra est virtus iudeorum: deditque eos dominus minus in manu de qua donec plentudo gentium introeat non poterint surgere. Et hoc Aun littera denunciat. quod sempiternum interpretatur. Sempiternum enim iugum eorum est et infirmitas per uariationis. atque captiuitas perpetue damnationis: qui sine fine si possent peccare decreuerunt. Porro iuxta mysticos allegoriarum sensus gemit ecclesiasticus: quotiens temptationibus dat inueneris: quod vigilauit iugum iniquitatum eius in manu domini. et ideo hostibus tam visibilibus quam et invisibilibus affligenda intus forisue subducit. Amisissimamque nihilque ab sponsio accepit. per ornamentis: gemit super iniquitates suas. Unde conuoluate sunt inquit: et impositae collo meo. Esaias quidem iam olim quod dixerit dominus. Eo inquit quod eleuate sunt filie syon. et ambulauere ex tunc collo et nubibus oculorum ibant: et plaudebant ambulantes: et pedibus suis compolito gradu incedebant: quae auferenda essent omnia earum ornamenta. Inquit quod nimirum torques et monilia describit fimo propheti

cus. Que omnia ad virtutes sunt referenda. Torques quoque quod ad peccatum usque pendentes intelligentiam ac principalem mentis in corpore demonstrant. Et monilia que uno sermone omnia significat ornamenta. Quibus gemis ecclesiasticis viri et mulieres affectu ambulantes extenso collo et nutibus loquuntur oculorum: plauduntque tam manibus quam pedibus: et composito incedunt gradu seculi sectantes gloriam: et alia que plurima que supra premisserat: nec dubitum quoniam iugum iniquitatum eorum vigilat in manu domini: a quo iure puniuntur et trahuntur que seculi expoliarunt virtutum ornamentis. Unde conuolunt iniquitates in funiculo in dissolubili: planantur ab ecclesiasticis imposte sint collo et suis seculi membris forte ad suffocandum sicut iudam laqueo se suspendisse legitimus: vel ad supplicia pertrahendus. Unde plorans infirmata est: inquit: virtus mea.

Vedit me dominus in manu de qua non poterit surgere

Propterea quod extrema ultio omnibus impiis et peccatoribus in fine calamitatis sit futura. nec aliquando cruciatibus sit cessandum: eo quod in exterioribus tenebris impiorum vermis non morietur et ignis non extinguetur. Ubi qui semel ingressus iam ulterius egredi non permittitur: sicut dominus insinuat. Et non exies inde inquit: donec novissimum reddas quadrante: id est donec minima queque pro solas delicta. Nam superior sententia sicut ex Demetrio est ex istis que dominus minus de celo misit convertit eam ad penitentiam retrospectum: ita ex iugo iniquitatum quod vigilavit in manu domini: et ab oculis eius ablata essent iudicata: quia

thesaurizavit sibi iram in die ire. Non quod sempiternus sonat impedit: vel sit sensus: quod iusto dei iudicio que corde impenitenti aggregat iram: supplicium sempiternum: de quo manu non poterit surgere incurrit. Non quod ecclesia precepsita et predestinata his credenda sit supplicium: sed quia quicumque in membris suis acciderint: sibi deputat. Idcirco hec tamen dira sibi accidisse plangit et plorat.

Tropologicus autem patet sensus quod iugum iniquitatis vigilat in manu domini anime. Ne vicis et sceleribus subdiderit: nisi ea cotidie penitendo coram suis oculis posuerit. Hinc david quodque peccatum meum coram me est semper. Noluit quidem ipse e regione vigilaret: ut ea fletibus ablueret. Idcirco coram se semper ea statuerat: et ne vigilaret iugum iniquitatum eius quod ipse sibi collo imposuerat in manu domini: fletus ac gemitus aiebat.

Averte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele. Ac si diceret. Nolo tua in manu vigilent: sed oblivioni eas tradas: mihique spiritus coram assistant: ut impunitis fletibus et pugile reddant. Sed quod misera inter dum anima: male secuta tacet: iugum quod sibi contexit iniquitatum propter impendit: cordis oblivioni sibi tradidit. Vigilat vero in manu domini: quod nullum peccatum multum abicit. Quia et voluntas in collo eius mori iustitiam iudex iniquitates restituit: que eas oblivioni posuerit. ut ferat ipse que sibi thesaurizavit. Deinde ad ultimum tradit in manu de qua quisque semel ingressus minime poterit surgere: quod dicitur poterit sempiterna supplicia: que propter elementum denunciat noluit puidere.

SAMUEL
Bstulit omnes ma

**gnificos meos dñs de
medio mei vocauit ad
uersum me temp⁹ vt cō
tereret electos meos**

Rec dubiū qñ hec pleni⁹ in illa extre
ma captiuitate iudeis accidisse: qñ
null⁹ pphaz inf eos remāsisse credit⁹
non sacerdos q̄ hostias offerret: non
scriba docer⁹: in lege cui⁹ doctrina eru
dit⁹ sicuti Daniel deplorat dicens
Dñe inquit nō est in tpe hoc p̄cepit:
nec ppheta vel durineq; holocaustū:
neq; sacrificiū: neq; incensuz: neq; lo
cus p̄miciāz: cōs̄ te: vt possum⁹ inue
nire misericordiam. S; hec meli⁹ (vt dixi)
ad illā referunt extremā: qz in hac q̄
sub chaldeis accidit Danielem fuisse
nulli dubiū inter eas: nec nōz Ezechi
el ibidē ppheta exorsus est. ceteriq;
pphetarū euz co. Idcirco in extremis
sub Tito z Vespasiano om̄s magni
fici: qd̄ Samech insinuat: ablati sūt
de iuda. Samech quippe adiutorūz
sonat. Tunc q̄ om̄e adiutorūz ab eis
recessit: qñ nō solū oēs magnifici ca
priui ducti sunt iuxta Esaiā. Auferaz
inqt̄ ab ierlm̄ validū z fortē. om̄e ro
bur panis z om̄e robur aque: p̄ncipē
z qñquagenariū ac prudentē mystici
eloquiū: z eos om̄s quos longū enu
merare dixim⁹. Verū post passionēz
xpi ois gr̄a z donatiōes sublate sūt ab
eis: qñ etiāz ipsos angelos clamasse
legim⁹ in portis ierlm̄: transeam⁹ ex
his sedib; . ¶ Ceterz mystice nra ierlm̄
quotienscunq; tribulatiōib; premitt⁹:
z angustijs q̄tiens p̄secutionib; agi
taf: vel etiā hereticor; impugnat ho
stib; . Nec dubiuz qñ plangit dicens.
Abstulit dñs de medio mei oēs mag
nificos meos. Intantū vt legat qd̄ se

pe in toto orbe frax paucis remanse
runt epoz magnifici vel sacerdotum
qui doctrina sana recte catholicā de
fenderent fidem. Qu autem gemit qz
vogauerit aduersus eam temp⁹ vt cō
tereret electos eius: q̄bus nulla erat
fidei defensio vel doctrinarū. Non q̄
tempus ad aliud contrabat. sed cul
pis exigentib; suis: causa vindicte dei
accidisse: quoties accidit lugens plā
git z gemit. ¶ Nam s̄m tropologiaz
anima suos magnificos plangit ab
latoz: quando sensus optimos virtu
tum in se sentit captiuos. Pro quib;
contra eam dñs vocauit tempus vin
dicte: cum suum diuinū aufert adiu
tozū. Hoc sane Samech sonare dē
rimus. Quo ablato: mor eam inimi
cus vicis captiuā a statu recte fidei
z bone conuersationis in confusione
erroris ducit. Sanctorum predicatorum
doctrinam z exempla a conspe
ctu cordis eius per obliuionem aufe
rens. electos mentis conatus conte
rit: quatinus eam spoliatam virtutib;
bus: facilius interea aliena possideat
ne per recordationem suam dogma
tis z meliorationem vite: ad statum
p̄stine cōuersationis redeat.

AN

t **Orcular calca
uit dñs virgini fi
lie iuda: idcirco ego plo
rans z oculus meus de
ducens aquam**

Orcular itaq; iuxta scripture san
cte consuetudinem interdum pro vl
tione atq; supplicijs pctōz: interdus

c ij

in congregatione nouarū frugū. pro
penis ponit atq; tormentis; ut est in
psentia; qd hieremias plangens euer/
sionē ierlm ait. Torcular calcavit do/
minus filie iuda. ideo ego ploro. Qd
Esaiam cū dñs quasi celos ascendēs
ab angel' interrogaret. quare rebuz
est indumentū tuū; z vestimenta tua
sicut calcātū in torculari; respondit/
se fert. Torcular calcavi solus; z de
gentib; nō est vir mecū. Hoc nanq;
torcular in quo z malis supplicia; z bo
nis p̄mia calcant; solus ipse calcavit
dñs; q nullū habuit adiutorē. Neq;
em̄ angelus; aut archangel'. throni
vel dominationes; aut vllus celestiu
potestatu corp' humanū assumpsit.
z p nobis passus est z cōculcavit ad/
uersarias fortitudines atq; cōtrivit;
nisi ille qui loquit' in psalmo. Saluū
me fac dñe qm̄ defecit fons. Et hoc
itaq; torcular calcavit dñs virgini si/
lie iuda in die passionis sue; et cre/
dentibus p̄mia; nō credentib; v̄o et
psequentib; ac crucifigentib; vltio p/
petue captiuitatis z supplicia eterne
damnationis manerent. Calcavit q̄
hoc torcular; q; cuncta aduersantia i
sua redegit p̄tate. S; vidēs p̄pha du/
riciam cordis iudeoz; plorās gemit;
q; calcauerit ei saluator virgini filie
iuda torcular aduersarie oppressiōis
sue ad liberandū. Ipsa v̄o cōtrario
de remedio tormenta sibi tam exte/
me captiuitatis q̄ z p̄petue damnati
onis ingessit. Et ideo in q̄t ex p̄sona ip
sius sinagoge ego plorans z ocul' me
us deducēs lacrimas. q; fact' ē a me
longe consolator; cōuertens animas
meas. Quā longe autē a iudeis factus
sit consolator cōuertens animā corū
nos ipsi pbamus; qui duricia; cordis
eorū sepe adgredimur; q; quanto p̄

pe est domin' omnibus innocantib;
cum in veritate. tanto elongat' ab his
q̄ fide querunt eum z nolunt recipere
veritatem; oppido q; xps veritas est.
Et hoc totū est qd p̄pheta plangens.
seruans metāforā. Quia vinea quaz
ex egypto plantauerat dominus. ipa
v̄o diu sterilis z infructuosa p̄manēs
dicit; qd expectauit vt faceret vinas z fe
cit labruscas. Unde dñs torcular qd
indidit calcavit; z q̄si pessimis acinis
captiuitatē pessime inuersionis p̄pa/
rauit. Allegorice autē torcular calca
uit dominus virgini filie iuda; qm̄ ec/
clesie p̄ passionē suā om̄es aereas po
testates subiecit. Ipsa nanq; est virgo
filia iuda; ex q̄ orta est ecclesia; q; de
syon eribit lex v̄bum dñi de ierlm
cui calcavit dñs torcular sol' pessime
oppressionis iugum vt esset libera. S;
q; xpo calcante illud multis sub eo re
deunt in amurcā. idcirco plangens p̄
pheta. Ocul' in q̄t me' deducit aquā
¶ Propterea etiā Bin hebreū antepo
nit; qd fons vel oculus interpretatur
Qui nimirū fons qm̄ plum crucis p̄s/
sit; de xpi latere manauit. Ex quo te/
ste euangelista mor sanguis z aqua
exiuit. De quo sane fonte sponsa xpi
non solum renascit; verū z doratur.
Ipse nāq; nobis est fons vite in mor
te sua referatus; de quo fluunt om̄es
thesauri sapientie dei atq; sciētie. Et
quia Bin etiam oculus interpretari
dicit' Nec immerito de fonte inebria
tus deducens aquam lacrimarum
plangitur.

**Quia factus est in q̄t
a me longe consolator
conuertens aiā meā.**
¶ Quotiens ergo ecclesia tribulatio

nibus afficitur, quotiens auxilio desolatur: diuino ad lachrymas quasi ad consueta recurrit arma. Et notandum quotiens non conuertit doctore monente exterius; quia longe est ab ea paraclitici spiritus qui eam instruat et erudiat in, trinsicus. Ideo et filij eius quod sepe fiunt perdit. Propterea quisquis doctoris officium vult explere, quotiens ecclesiam sibi commissam minus viderit conuertentem; de fonte hauriat amoris. vnde lachrymas producat; donec consolante conuertentem aduocet paraclitici spiritus. Alioquin quod dicitur offensus deo erigitur inimicus, et extollitur; filij quod necesse sunt ablatari, neque possunt in virtutibus perfectis transire, per dunt et alliduntur; quousque a dei refouentur et confortentur spiritu. Tropologicè quoque anime virtutibus insecundetur bonis operibus vacue, nec fructu gignenti, dominus torcular calcatur; quando eam pro sterilitate sua et ociositate inimica, penam condigne vindicte luere cogit. Hinc quoque secundum superioris interminabile lamenti luctu, oculus quod districte deducit aquam; cum sentit se amisso consolatore corde impenitentem ad ea rueri in desinentem; quo fletus oculorum et stridor dentium pronuntiat. Et quo fletus ingens anime dolentis describitur; ut sciat quod post vanam leticiam huius mundi, omnis consolatio presentis vite illi est auferenda, fructus vereri sunt malorum, scilicet operum dissipatur; et solus inter tormenta varia illius dominabitur.

M H E

E Xpandit syon manus suas non est quod consolatur eam, **M**anda

uit dominus aduersus iacob, in circuitu eius hostes eius, facta est hierusalem quasi polluta menstruis inter eos.

Quod autem expandisse manus suas syon plangitur; dolores quasi parturientis insinuat. Unde et alibi. Sicut expandit narans ad natandum manus suas sic et syon inter angustias. Et esaias. Angustia inquit possedit me sicut angustia parturientis. Que nimirum angustia cordis est, et in manibus exclamatio oris. Ideoque per in principio versus scribitur. Per namque oris interpretatur. Quia nimirum dum syon manus suas expandit inter angustias; signum est oris, non valens vociferose pronuntiare gemitus; quia sine consolante, multo dolore premitur. Propterea et propheta alius recedite a me inquit amare flebo. Nolite incumbere ut esaias. Non incumbe mihi super vastitatem vel contractionem filie populi mei. Quod dicit quia mandauit dominus aduersus iacob; ostendit quod ipse dominus adduxerit super eam non minus; postquam romanos, quos et per chaldeos. Ex quo patet sensus; quod nunquam non dico aduersus eam verum neque gentem illam aduersus aliam consurgere; nisi precipiente deo iusto, veroque suo iudicio. Et facta est hierusalem quasi polluta menstruis inter eos; quia execrabilis est mulier eorum tempore quo menstrua patitur; ita et illi execrabiles erant iudei, et sunt usque hodie tam nobis quam et hostibus suis. Eternum nostra hierusalem quotiens hereticorum vallatur exercitu; non erimus quia dominus aduersus iacob

Liber

mandauit se aduersum ecclesiam. que debuit vicia supplantare et doctrinaz pueri dogmatis. ne circū daretur obfidione hereticorū. quia consolatorē amisit spiritū factū. et doctorē sine quo nullus ad verā eruditur fidē. nullus releuatur a vicijis. nullus potest consolari inf̄ hostes: et ideo expandit manus suas quasi ad p̄ces inter dolores et pressuras. Nec est ei vllay oris digna. qua possit hostes reuicere: suaq; defendere dogmata. Unde fit q̄sepe quasi polluta p̄pter feditates carnalium operū. sanguinolentaq; inlecebris vite desideriorū. inter hostes: a quibus intus forisq; impugnat. Et ideo dñs de talib; Ge. pregnātib; et nutrib; entibus in illa die. ¶ Porro moralit̄ animā. credentib; que quondam erat speculum deo. et supplantat̄ vicioz. cum pro malis actibus suis traditur spiritalib; nequitijis: frustra querit̄ consolatorē extrinsecus. que spiritalēz perdidit consolationem interius. Et ideo q̄condignē mā dāuit dñs aduersus iacob quondā supplantantē vicia. Nunc nō solo nomine aduersus animam eo dez decoratā vocabulo. quia noluit subesse deo. eiusq; obedire mā. datis. v̄ in circuitu eius vndiq; hostes eius eam obsidiāt: ne possit effugere. Unde q̄sepe videns se vallatā: expandit manus suas inter angustias cogitationū. Nec est vox oris. nec vlla excusatio sermonis: nisi quia facta est quasi polluta menstruis inter hostes. scilicet cruentis operibus maculata. Quib; profecto menstruis modo anima careat: p̄sertim cū propheta dicat. q̄ omnes iusticie nostre coram eo quasi pannus menstruare. Sequitur.

Primus

SADÉ

Iustus est dñs quos eius ad iracundiā prouocauit. Audite vniuersi ppli. et videte dolorem meū. virgines et iuuenes mei: abierūt in captiuitatem.

In principio versus sādē littera exponitur: que iusticie interpretatur. et ideo quia iusticie dñi recte creditur. bene quod iustus est dñs predicatur. quia inquit os eius ad iracundiā prouocauit. Quis quidē iudiciū priorū versu ex p̄be littere iusti p̄tulit. Et ideo Sādē se iusticias eius. quia iustus est dñs cōfiteri nō distulit: quia os eius ad iracundiā prouocauit. Supra etiā eius qui trāsēūt per viā se quasi pauciores. Nunc vō ad cōsiderandū hierl̄m vel p̄pheta doloze suā indifferē cū obsecratōe vniuersos inuitat: q̄tinus quos vna conditio ligat nature: vna fiat vastitatis eius cōpassio. Nā supra h̄gines squalidas luget. et puulos ductos eē captiuos: nunc vō robustiores quosq; iuuenes et virgines captiuatas plozat. Idcirco quātū adcreuit malū: tantū et doloze gemitus multiplicat. Unde nō q̄b; licet diē via regia gradientib; verū oēs ad lamētū inuitat. Audite inquit obsecro vniuersi populi. et videte dolorem meū: quā non absq; magno intuitu et cōsideratione discerni potest. ¶ Mystice autē est ecclesia supra quam recte oris iudiciū p̄tulit: quia os dñi in scripturis sanctis ad iracundiā prouocauit. Quo nimirū iudicio. cōcreta

videtur dno cōfiteri. Iustus est inquit
 dñs: quia os eius ad iracundiā puo-
 cauit. Pro dicit nāqz querela tanti di-
 scriminis ad agnitionē sentētie iusti
 iudicis: vt addiscant cuncti si nihil sit
 sine causa sup terrā. q̄ sponsa xp̄i pre-
 cioso redēpta sanguine: nō sine dei p-
 uidentia tantis tūditē tēptationum
 fluctibus. z impugnat ab hostibus.
 Et em̄ cōfiteretur quia os dñi ad iracū-
 diam puocauit: nō q̄ mēbra hoīs deū
 docēt habere: sed sicut affect⁹ huma-
 ni tropice adscribunt ei. ita et mēbra.
 Quia illud incircūscriptū lumē z im-
 mensa dei maiestas. linimenta cor-
 poris nō nouit habere: sed p os vbi
 de ore patris pgenitū se ad iracūdiā
 puocasse confitetur. ac si dicatur. Vt
 prauis actibz iustū puocauit iudicem
 atqz compulsi naturā clementē. durā
 contra me ferre sententiā: idcirco au-
 dite. obsecro vniuersi populi. z vide-
 te dolorē meū. Oēs ad videndū dolo-
 rem suū inuitat: quia calamitatē suā
 multiplicē. z inestimabilem p̄pensat:
 vt aliorū cōpassione anxietatē suam
 quodāmodo alleviet. De quo sane sensu
 iam supra dixisse sufficiat: nisi q̄ iuue-
 nes abijisse in captiuitatē hic ampli⁹
 deplorat. Deniqz iuuenes q̄s de fon-
 te baptismi mater ecclesia edidit. z vir-
 gines quas immortalī sponso xp̄o fide
 cōsecrauit: quorū aut. heretica pra-
 uitate conrumpunt. aut vicioz. vlti-
 mō cōstuprant. nō loco sed mente in babi-
 lonem id ē in cōfusione peccati capti-
 uant: qm̄ qui meretrici cōiungit vñū
 corpus efficitur: z inde est q̄ tantus
 luctus z dolor adhibet. vt vix ab vni-
 uersis etiā videri vel intelligi credat.
 Ceterum anima que tam ex oris iudi-
 cio supplicij castigatur: iure p̄fiteretur
 q̄ iustus est dñs in his que patitur:

quia ipsa prius prauis inlecta deside-
 rijs. os dñi vt dignaz peccati. p̄ pena
 sententiā contra eā proferre ad iracū-
 diam puocauit. Nō em̄ aliter potest
 quia iustus est in omnibus vñs atqz
 operibz suis. Quia ergo sententiā cō-
 fessionis sue anima opprobrio p̄fusa.
 nō audet oculos ante iustū iudicem.
 quem ad iracūdiā puocauit erigere
 sed ad vniuersos sui cōsortes clama-
 re non cessat. vt eius dolorē audiant.
 eiusqz luctū videant. Deniqz quia ta-
 lis est nature nostre affectus. vt dolo-
 ris nostrī vel gaudij alios queramus
 q̄s se cōparticipes: quatinus eoz so-
 latione suffulci. pond⁹ tristitiae vel gau-
 dij splendorē. leuius tocūdiusqz fera-
 mus. Unde ille in euangelio. qui ouē
 pditā requisit. vt mulier q̄ dragmā
 adinuenit: cōuocāt amicas z vicinos
 volentes habere cōparticipes gaudij
 sui: cōsortes letitiae. Quantomagis
 anima debet cōuocare om̄s que suos
 nō audet oculos erigere. pudore con-
 fusionis sue oppressa. ad deū quē ma-
 lis suis ad iracūdiā p̄duxerat: vt ad
 clementē iudicē intercessores p̄ com-
 passionem doloris z amoris existant
 Q̄ autē iuuenes z virgines captiuan-
 tur: ostendit se magis inde dolere dñū
 viderit robustiores cordis eius affe-
 ctus vel virgineas cogitationes i cō-
 fusionē ire misere captiuitatis. Spem
 vteri sui ab hostibus violari. p̄fecto
 quia quando quisqz viderit sobolem
 deperire suā certus est spem future ge-
 nerationis sue amisisse.

C O N F

V **O**caui amicos me
os z ipsi deceperunt

c. iij

me. Sacerdotes mei et senes mei in vrbe consumpti sunt quia quesierunt cibum sibi vt refocillarent animam suam

Primum ergo Loph querendus quid interpretatur: coph quidē vocatio dicitur. Unde continuo quasi adludēs ad litterā. vocauit inquit amicos meos et ipsi decipere me: egyptios volens significare. quoque semper iudei vsi sunt amicitijs. Sed in tēpore prime captiuitatis aut vltime sub romans ipsi decipere illos: quādo vocantes eos in quibus. teste Esaiā maxime confidebant. nullum p̄buere auxiliū. Hoc et rapsacen in eodē p̄phete libro clamat. se legimus. q̄ multa in eis fiduciam habuerint. Sed quomodo eis deciperint vocati. Esaias p̄dit. Quia inquit erit terra iude egypto in die vastitatis eorum: in formidine et pauore omnis qui illius fuerit recordat̄ p̄tuebit a facie cōsiliū domini exercitūū qd̄ ipse cogitauit sup̄ eam. Et quo in re decepti dicunt̄: quia magis sperarent in eis derelicto dei auxilio. Et quibus nō dico q̄ eis auxilio fuerint verētin de magis offenso deo. etiam eis formido atq; pauor pro recordatione eorum adcreuerit. Quia autem sacerdotēs et senes in vrbe consumpti planguntur: nulli dubiū quin sub babilonis et s̄b romans id accidisse. ¶ Juxta anagogen hō vocat sepe amicos ei: eos videlicet q̄s in fide socios habere putat. Ipsi hō decipiunt eam corrupti fide intus: quia latent: certe aut foris dum ex nobis ererunt. econtra quia pugnat. Hec nō et mali christiani gl̄ibet sublimiores. p̄fecture in fastibus

cōstituti. quoz sepe vitur ecclia amicitijs. interdū eam decipiunt q̄bustibet prauitatis sue ingenijs. vel inlecebrose. vite exemplis: non q̄ amicitij sunt h̄ij: sed iuxta antifrasiū eo q̄ sint quasi socij mente: scelerati fide. et operibus. ecclesie deceptores. Et qd̄ peius est tunc tales contra nos crudelius se uiunt. cum sacerdotēs et senes quos greci gerontas vocāt. in nobis fame verbi dei cōsumpti laborant. P̄sertim quia sectantes carnalis vite luxura: magis querūt cibum quo miserā refocillent vitam. vti iam supra expofuim. quā epulas illas celestes de ferulo salomonis. Ex p̄endio qd̄ paratum i euāgelio p̄dicatur. sapientieq; cōiuitio. Ad qd̄ omnīū vocatio Loph littera designatur: que vt dixim. vocatio interpretatur. vocat autē et anima moraliter amicos suos. dulces videlicet suauēsque carnis sue affectus: sed ipsi quoz dum fruit amicitijs mor eam decipiūt. Et quia regale sacerdotium esse debuit: voluptaribz et desiderijs inlecebra. quasi pro cibo ad refocillandas carnis sue cōcupiscentias laborat. Quibus consumpta: dignitates sacerdotij. et maturitatē cōsiliij. et indigentia sapientie: et inopiā virtutum perdit. A egyptijs vane quidē auxiliabitur: quia mundus transit et omnis cōcupiscentia eius. Est autē baculus harundineus atq; cōfractus: idcirco potius super se innitentes lacerat. ac manus p̄ferat: nec vnq; suis amato ribus p̄fectā p̄spicitatē p̄ferre potest.

RES

v Ide dñe quomodo tribuloz venter

meus conturbatus est.
Submersum est cor meum
in memetipsa.

Nunc hierusalē pudore cōfundit nec
audet oculos leuare ad deū. Nūc spe
venie subleuat; et de misericōdia p̄sumit.
Idcirco vide dñe inquit qm̄ tribulor
q̄tinus p̄m iudicē cruciatus fleerat
ad clemētiā. et pudor adueniā. Nam
venit q̄ doler for̄mā exp̄imit mulie
ris in vtero periclitātis; quia cōpleta
sum inquit amaritudine. Ex quo nisi
ex parte se tactā insinuat. sed repletaz
omni amaritudine doloris et mero
ris. cor eiusq; subuersum est pondere
tribulationis desier. eo q̄ for̄is dese
ruat gladius persecutoris. intus vero
mors similis p̄ amaritudine tribula
tionis. ¶ Et vt ad anagogen veniat.
Res lra qd̄ innuat videam. Siqui
dem Res capitris interpretatur. Cōtur
batio autē ventris. vel subuersio cor
dis: mētis est gemitus. Mens hō cu
insubet anime caput est; ac p̄ hoc iure
conturbatio capitis. et subuersio dicit̄
ipsa. dñi repletur amaritudine multis
vulnerata. Nec dubiū quin dolorem.
tribulationēq; suā. cotidie clemētissi
mo exponit iudicaz insinuet. Sz ha
bet ecclesia venerem; de quo in sponsi
laudib; ab ipsa declamat in canticis
Venter inqt̄ eius eburnens distinet̄
saphiris. Nemo igit̄ ventrē escarū om
niū receptulū ignozat; vbi totius cor
poris vicus et substantia cōgesta de
coquit̄. Per quē illi recte intelligunt̄
qui licet alios nō studeant suo sermo.
ne docere; cibū tñ aiarū. panē videlicet
q̄ de celo descendit. vna cū sp̄s sancto
intus cōdere acruminare more mun
doz animalū. nō obmittūt. Quē sa

ne cibū primū suscipiunt p̄ fidē; dein
de cōcoquunt igne charitatis. p̄ bonā
cōuersationem vite; et meditationem
Quoz vox p̄ esatā p̄betā clamar dis
cens. A timore tuo cōcepimus dñet
et peperimus sp̄m salutis. Nūc toties
quidē ventrē ecclesia genuit conturba
tum; quoties varijs allidit̄ tēptatio
nibus. intantū etiā vt ipsi for̄is intus.
ue tormētis p̄grauent̄; ac deinde cor
meū ait subuersum ē. quia omnino il
lud qd̄ sponsus iusserat in canticis. nō
implet̄. Pone me inqt̄ vt signaculū
sup̄ cor tuū. Qd̄ si poneret; hostes eā
nō adirent. vt subuerterēt. Et ideo qz
noluit retinere dulcedinē tantī amo
ris vt esset for̄is quasi mors eius dile
ctio; replet̄ q̄sepe oim̄ amaritudine in
tus for̄isq; tribulationis. quatinus se
riatur exteriū gladio persecutore. inte
riū hō felle amarior. Doctrina autē
hereticoz certe p̄ improbitate morū
mori similita est vicioz. ¶ Porro
moraliter aia varijs vexata dolorib;
ventrē valde turbatū p̄ mente gemit
quia in sacro eloquio solet ventris no
mine. vel vteri. mēs designari. Et hic
est qd̄ p̄ salomonē dicit̄. Lucerna dñi
spiraculū hoīs; que inuestigat oia se
creta ventris. Ergo lux dei oim̄a ven
tris secreta inuestigare dicit̄; quia oc
culta mētis penetrat. vt facta q̄ ipsaz
latabat animā. ante eius flenda ocu
los reducat. Et ideo vt dixi quia mēs
caput anime designat. bene capitis ē
iste gemitus. q̄ p̄ Res litterā ostendit̄
Ex quo oia cōturbata et subuersa in
nuat dicens. Et de dñe. Dinc quoq;
ipse Jeremias longe supra ventrē me
um ventrē meū doleor; vt ostenderet̄
quod dixit; adiungit. sensus cordis
mei cōturbati sunt. Et tēri nāq; nomie
recte mens accipit̄; quia sicut. ples in.

utero. sic cogitationes in mente generantur: et sicut in ventre cibi. et in mente continentur. fidelis enim anima temptationibus varijs fatigata merito se intus forisue morte simili attrita deplorat: quia foris persecutionibus. et intus angustijs lacerari non ignorat. Sege enim foris flagellus atteritur: interius vero carnalibus fatigatur suggestionibus. Hinc est quod ait.

Foris interficit gladius. et domi mors similis est.
Foris quidem gladius interficit cum nos exterius feriens vindicta conficit: sed domi mors similis est. quia et flagella quidem sustinet et tamen intus conscientia a temptationum sordibus munda non est. Unde quod bene capitis vox est. i. mentis plangentis. ac dolentis. Unde dominus et afflictionem meam etc. Unde sequitur.

S I N

Adierunt quia in gemisco ego. et non est qui consoletur me: Omnes inimici mei audierunt malum meum: Letati sunt quoniam tu fecisti:

Nulli dubium quod omnes inimici in deorum Esaya letati sunt teste in corporum vastatione: maxime quod videbant eos dei auxilio et consolatione destitutos. de quo prius prius gloriabantur. Quia profecto hierusalem sic sita erat inter hostes: quasi navis inter medios maris fluctus et quibus quod sepe percellant: tamen nunquam nisi cum deum offenderent: ledi poterant. Quod et ipsa recognoscens edocuit divi

nis institutis. non suis adtribuit inimicis. neque illorum deputat viribus: sed dei iudicio quod profertur. Unde letati sunt inquit: quoniam tu fecisti. ac si dicat. Licet illi letentur quasi ex eventu: tamen decrevisti iusto quod patio: pro reatu. Sequitur.

Adduxisti diem consolationis: et fiet similes mei

Udidit ergo hierusalem diem consolationis sue futuram. imo prophetam: et quem quasi preteritum reproponit. venturam sub cito non dubitant. Interea et quod exorat magis spiritu prophetie ut deterreat aduersum. etiam destructis et captivatis ceteris vniuersis regnis. nouissima scilicet quod ipsa babilon et regnum eius destruendum esset. Hinc est quod sequitur. sicut similes mei. Dore loquitur eorum qui sibi semper animos iudicium conciliari satagunt et contra hostes insidigare. Spirituali vero ecclesie plorans mala presentiarum. que sibi suisque inferunt: gemit quasi per Sin litteram que dentium interpretatur. Dentium itaque fletus est eorum. de quibus legitur in canticis. Dentes tui sicut greces detonsarum. que ascendere de lacuacro: omnes gemellis fetibus sterilibus non est inter eos. Quos nimirum dentes eos esse opinor. quod non lacte doctrine indigent. sed iam infantie transcendunt etate. Qui non solum solidum sibi cibum querunt mandere: verum et virtutum ossa fortia quibuslibet membris ecclesie dividere ac ruminare. Unde vni eorum dominus cum vniuersa repentina de celo submitteret macta inquit manduca. Tales igitur discretissimi doctrinarum acumine scilicet mactare vitia: et aias credentium in christi corpus manducando transire. Sed quia dentium incurrimus mentionem: nouerimus eorum diuersa esse mandendi officia. alij

quidē diuidit. alij cōminuit z rumi-
nant; alij voces formant. z cū lingua
sonos discernūt. Sicq; sancti alij sūt
vt greges detonsaruz; q̄ a sua ex polia
ei veritate. fetib; suis lac doctrinaz
z in dūmēta virtutū ministrāt. alij vt
de iude dentib; pphetaz. q̄ lacte can-
didiores cēt; pulchritudinē decoris
ex officio ad summā subtilitatē verbī
ministrāt. De q̄bus tātundē dentib;
dicit apls ad Hebrōs. Expectorū
est abus solidus; q̄ pro possibilitate
sumentiū exercitatos habent. Insus.
ad discernēdū boni z mali. Qui pro-
fecto dentes. quia p̄ omnib; curam z
solicitudinē gerunt. Audire inquit
quia ingemisco ego z nō est q̄ cōsole-
me. Audire sc; inimicū quos mor le-
tatos insinat. Audierūt in quā q̄ spō-
sa lugeat a sponso destituta. lz p̄mise-
rit q̄ cū ea semp sit affuturus vsq; ad
consummationē seculi. quia est ad est
semp p̄sens q̄ nūq; z nunq; abest per-
matētatē; q̄ frequēter tamē multis
et causis dimittit sponfam tēprari. si-
ne cōsolatione vt videt sui auxiliij. Ex
quo ait. Audire quia ingemisco ego.
Beli diceret. videre quia nunq; suspi-
cati sunt qd̄ semp oprauetū; z videre
non solū q̄ ingemisco. verū etiā mala
ingentia q̄ sustineo; et inde letati sunt
quo audierūt malū meū quo patior;
quo lugeo. quo sine cōsolatione etiā z
in mēbris meis petora cōmitto. Qui
nō sunt ecclesie inimici manifestū est.
q̄ om̄s nequitiē spirituales in celestib;
z aerei spūs z potestas tenebrarū ha-
rum. qui ei aduersant; meā z hereti-
ci z falsi christiani. a q̄bus int̄ forisue
impugnāt; tamen nouit sponfa xp̄i lz
illi seuiat. q̄ nō nisi dei dominant p̄-
missu. Et hinc est qd̄ dicit quoniam tu
fecisti. Sicut ipse dicit p̄ p̄betā alibi

Ego dñs creans malū; z facies pacē
Facit ergo pacē; z creat malū; quādo
suo iusto iudicio permittit illud fieri.
Adduxit autē diē cōsolationis et sicut
similes mei. Hec magis ecclesie con-
grunt; quia nulla cōsolatio restat iu-
deorū captiuitatē extremē. Quā paul^o
apostolus. Iustū est inq̄t apud deū;
retribuere tribulationē. his q̄ vos tri-
bulant; z vobis q̄ tribulamini requiē
nobiscum in reuelationē dñi hiesu xp̄i
de celo. cū angelis virtutis eius in flā
ma ignis dantis vindictā his qui nō
nouerūt deū; z qui nō obediūt euāge-
lio dñi nostri iesu christi. Et hec est cō-
solationis diēs. quā om̄s electi dei in
spe habent probata; quoniam patienter
omnia in presentiarū sustinent. Quē
oppressorib; supplicia. z sanctis p̄mia
sic daturus qui reddet vnicuiq; iuxta
opera sua. ¶ Scdm tropologiam vō
plorat anima q̄ audierint inimici. qz
ingemiscit offenso deo. et exaggerat
mala que tollerat; p̄sertim quia anxi-
a tim anime z doloribus afflicte; hoc
videtur sepe augmentū sui meroris;
q̄ ille in quem spem habuerat. conso-
lationis sue differt opem ferre. z auxi-
lij solatium. Hinc z maximū ei mero-
rem in didit. q̄ eam inimici derideāt.
scilicet hostes inuisibiles qui p̄us in-
tus male blandiebāt; z non solum hī
verū z propria cōscientia grauitus ac-
cusando insultat. ipsa. z vicia que du-
dum dulcia videbantur atrociora se
ostendunt z amara. Quod si ad noti-
ciam eorum etiam qui cōsortes sunt
tanti mali. aliquādo nostra peruene-
runt factioza; discernuntur vtrum ne-
imicia sint. an amici dñi derident q̄
cōpari debuerant z lugere. De quib;
dauid. Qui custodiebat inq̄t animā
meā; cōsiliū fecere in vnū dicētes. De

ua dereliquit eū. psequimur cōprehē-
dite eū; quia nō est q̄ eripiat. Sed q̄
uis ita seuiat aduersarij; habz anima
dentes suos de carne xpi z de ossibus
eius in animo elīmatos. quozuz vox
ad deū vt ingemiscat z lugeat. Logi-
tatus videlicet spe. fortes q̄ s̄unt; v-
uidere inter p̄spera z aduersa; qui scī-
unt cōsolantem sp̄m requirere. nec de
dei misericordia vnq̄z desperare. Vñ
in q̄r. adduxisti diē cōsolationis; quia
scit fortis ania. z penitentibz post an-
gustias veniā p̄mereri. z insultantibz
supplicia retributionis a iusto iudice
interrogari. Hincq; sequitur.

TAU

i Agrediatuꝛ omne
malū eozū corā te;
z de uindemia eos sicut
vindemiaſti me. p̄ om-
nes iniquitates meas.

Hij versiculi habent tau. z hec sunt si-
gna q̄bus plurima in litteris passim
diuinis significant; q̄ non minus hic
q̄ z alibi habent. Siquidē tau signa
interpretatur. Plurali numero q̄ ad h
signū illud p̄monstrat. ex quo cuncta
secretorū dei q̄ signata sunt referantur.
De quo sane signo ezechieli prophe-
te angelus. imō ipse dñs. transi inq̄
p̄ mediā hierusalē. z signa tau in fron-
tibus viroꝝum gementiū z dolentiū.
Per q̄d nimirū signum nulli dubium
erit dñi. z eius recte passio designat;
sicut z ex ipsius caractere cognoscit.
In qua paruz de se est crucis. nisi q̄d
supra extemplū p̄minet. Unde iam z
ex mysterio in frontibz viroꝝ gemen-
tium z dolentiū signari cōmendatur

Et ne parū tibi videat. scias eam esse
nouissimā. hebreoz litteraz. sicuti et
cō grecoꝝ. De qua dominus. ego sū
inquit alpha z o. initium et finis. Q̄ si
ipse xps cō dicit finis videlicet; quid
puras minus p̄ tau crucez significari
posse. quia iubent oim gementiū ac do-
lentiū frontes cōsignari z consecrari.
ne ledant ab his in quoz manibz va-
sa interfectionis p̄ mediā hierusalem
ad puniēdas animas deferunt. Nā
omnes littere signa sunt verboꝝ; ver-
ba docet dictiones rursus signa sunt
rerū z operū gestoz; ex q̄bus z in q̄
oia. nō dico p̄sentia. verū etiā z futura
p̄signant. Sed quā tau signa interp-
tari dixim; que sunt ipsa signa vel ca-
ius sint signa videam. Omne enim
signū aliam est; quia omnino aliud ē
q̄d signat. s̄ aliud ē q̄d signat. Idcir-
co que sint signa q̄ huius littere designa-
tur caractere. vel ea cuius sint signa; nō
absurde querit. Dixim; iam supra q̄
tausignū est. Immo iuxta interpreta-
tionē eius; signa sunt crucis. Et vt ve-
rius loquar. pene ipsa crux est; vider
signari quomō p̄missum ē in frontibz
gementiū z dolentiū; iussa est. Sed
tunc signū erat future crucis; nūc vō
tā ipsa crux est vel in ea potius res est
nre redēptionis. Sed quia tau finis
est hebreoz elementorū; ipsa vō ele-
mēta totidē sunt. quot z libri veteris
testamenti. quoz ipsa sunt signa. Nā
nō incōuenienter reoz. q̄ sicut omni-
um elementorū finis ē; ita totidem li-
broꝝ veteris testamenti finis ē crux.
passio videlicet iesu xpi. q̄ finis est to-
tius legis ad iusticiā. Propterea oia
illa libroꝝ diuine auctoritatis signa
dñice narrationis. z redēptionis nre
sunt sacramēta. Et ideo iure Tau si-
gna interpretat; vt p̄ eadem hoc vnum

adnunciet. ex quo ut dixi omnia refe-
rant signa: et pateant vniuersa. Nec
nō et lamentationis nre a pncipio in
quib; multa pcurrerūt signa iudicio
rū dei dign^o est finis vt gementib; in
psentia: et dolentib; quoz; in fronti-
bus crux signata. pmicat merces la-
borū recompenset a dño et his q; eos
tribulare nec signa tanti opis volue-
re agnoscere digna retributionis cō-
sequant vltio. Et hinc est qd dicit. Non
opantis affectu s; pphetas spiritu.
Ingrediat omne malū eoz; dicit te.
et vindemia eos sicut vindemiafisti me
ppter omīs iniquitates meas. ¶ Quā-
tū ad litterā expectat. sic factū est et in
ceteris regnis iudeoz; inimicis. Le-
ge pphetas et omnia cōplera reperies
Sed ad nram hierlm hec omnia me-
litus congruunt que orat indeficient
etiā de sub ara dei sicut legit. Quare
dñe nō defendis et vindicas sanguinē
nrm; et cetera q; sequunt. ita et hic cho-
rus fidelitū vt rememoraret in cōspe-
ctu dei psecutorū. crudelitas et vltiois
vindicta iustū dei iudiciū eos tam iā
q; adphendat humiliter et pdat. q; sup
bieno crudelit nō timuerūt psecutio-
ne xpi ecclesiam verare affligere vlt pu-
uit. Unde inquit egrediat omne
malū eoz; corā te: q; pfecto qñ tanta
tanta eoz; in calū: malicia quasi de-
nescire et nō videre putabat; quē nul-
la latent. Ingrediat aut malū omne
eoz; corā te ex his impondere et puni-
ant sine fine. q; finem suis prauis ope-
rib; noluerūt impendere. Vindemia
eos q; me vindemiafere. Vindemia-
re em vniūqueq; est. operū suozum fru-
ctum recolligere. Et feruat metaforā
ex vinea quā ex egypto adduxerat vl-
ter ca quā in euangelio spoliatarat.
Vindemiaf g; hostes suos vjs. q; san-

ctos ei^o in hoc seculo vindemiare q; s;
ad pbatō; eoz; oppmere ipse pmise-
rat: qñ in futuro iudicio ppetuā vlti-
me vniūq; recipiet. pte gessit. Sed
alī vindemiati sunt scilicet quodā mō in
hoc seculo: et alī ipij in futuro. Quia
sancti tpalia amiserūt et contempserunt
bona: impij vō et amatores scilicet sem-
piterna. Et hec est equa recōpensatō
q; sicut hi de vindemiati sunt ab omni-
bus h; vite gaudijs vt ipi ex cōfessio-
ne vere humilitat; cōfitent ppter iniq-
tates suas: ita et illi a futuris ppter in-
prietates suas et mala suo; priuantur.
Deinde sicut scilicet eoz; iusto dei iudicio
prelure pssuras. ita et illi errantib; suis
penas sempiternas. Tū ne ptingant
talia plorans ac gemens dicit ecclia.

Multi em gemit^o mei et merens cor meum

Siquidē q; multi excessus: multi et
gemitus. Et q; mult^o dolor: multus
et cordis meror: si quōtandē queat di-
cere dño miserantes fm multitudinē
dolorū meoz; in corde meo cōsolatio-
nes tuas fecerunt anīmā meā. Sed
hic multitudo dolorū. h; in spū spe in-
tus interdū cōsolef; Alibi vō cōsola-
tionis erit remuneratō. Et iō donec
veniat q; futura sunt pleni^o edoce de
omib; dicit ecclia seu anima scilicet mul-
ti gemitus mei et cor meum merens.
¶ Que nimirū anima etiā moraliter
expanfa corā dño rogat dicens. Ingre-
diat omne malū eoz; corā te qd malū
q; mihi frequēt ingerunt et ostendūt
in tuo forisue frequēt et infligunt in-
grediat corā te vt reuincas et enertes
q; meis nequeo virib; euadere. Naz
vbiq; me verto nō nisi eoz; mala vi-
deo. Et qd graui^o est etiā in memet il-
la fabricata supra dorū reperco. Id;

Liber

citico figmentū agnoscis. Ingrediaſ
corā te malū eoz: vt exuar z tu vincas
cū vincaris talia nō curare. Deinde
mia eos ab omnibz fraudibz suis: ne
fructū de me capiant: sicut z hne via /
demiaſt qñ z tua mibi dona furoza
cōmor^o subtraxiſti: z in pñctarū gau
diū pfecte vite ppter omes iniquitates
meas abſtulisti: vt z mibi de merore
rursus gaudia z illis de sua inuoca
bili crudelitate supplicia exereſcant.
Et hec sunt signa pp̄ q̄ oīa signoz fa
cta sunt miracula. Cū dauid in psal
mo. Dedisti metuentibz te significati
ones vt fugiant a facie arcus. Quos
q̄ noluerint p̄cauere deuentant ad ea
q̄ cōsonant sep̄ ture sanete p̄monſtrāt
Hinc quoq; z sapia ad extremū ocu
lū intendens. innoua signa in d̄t. imu
ta mirabilia. glorifica manūz brachi
um dextrū. excita furoz: z effunde irā
extolle aduerſariū: z afflige inimicūz
festina temp^o z memēto finis. Ergo
rogati innouare signa q̄ cottidie sūt
vt cōuertat iusticia in iudiciū n: sem
per affligant ſci s; vnūq; recipiat
put gessit. Acſi dicat. Quia vsq; ad p̄
sens facta sunt: vt effugerent: nūc im
muta mirabilia iuxta qd̄ significata
sunt vt puentant. z iō in fine vsq; hui^o
lamenti p̄ z hau litterā signa p̄monu
it: z versibz lachrimabilē q̄ futura sē
p̄phetando cūcta p̄pleuit. Propterea
z nos finito alphabeto p̄mo put po
tuim^o sinē libz dem^o: z oro suppliciter
oīm votis cūcto: q; lament; abluar i
visceribz iesu xp̄i: q; mibimet nō suffi
cio quatin^o q̄ cū oīmbz z p̄ oīmbz im
manit delict; certā in oīmbz clementer
z cū oīmbz ad veniā merear exaudiri

Finit in lamentatiōi
nibz Pascaliū Ratberti monachozū

Secundus

omniū perisſima votoz liber p̄mus
fleibz explicand^o: Seni Adelmāno
operep̄cio consecratus.

Alter nos ex par

i te vt dictū: virozū ē charissī
me in dandis accipiendisq;
muneribz: p̄cipue ea estimanda sunt
officia si liquido cōstitit n̄bil a me
aliud qd̄ tibi cōgruent^o afferre iuxta
qd̄ potuit explicitū nec a te vnq; quod
chari^o p̄gentuolentia coplecteret acce
ptū: p̄fecto cōsenserit nobis hoc
longe tuū semp̄ constat fuisse officī
orationibz incubere. inſistere lamen
tis: z vel nostra vt aliena facinora de
fiere. Hinc est q̄ explicatio in lamenta
tionibz p̄mo litterarū alphabeto ad
secundū manū porrigim^o vt habeas
ampli^o qd̄ deſeas charitate cōpun
ctus si nō est i me ex quo gaudeas ma
lis amaricatus.

Incipit in lamenta

tionibus Pascaliū Ratberti mona
chozū omniū Perisſima votozū Li
ber secundus fleibz explicand^o Se
ni Adelmāno operep̄cio consecrat^o

Edidier

go in prioribus
singulis saphi
ei merri clausu
lis irenoz ver
suum singulas
cū interpretatio.

nibz suis litteros. forte non vt idē p̄
pheta p̄fectus intellexit cur sic eas in
didit: sed iuxta ingentolū mei sensus
saltem lect; ex hoc vt agnosceret q̄ n̄
bil in eis dem litteris vacat a myste
rio. Et si vellent capaciores qui quis